

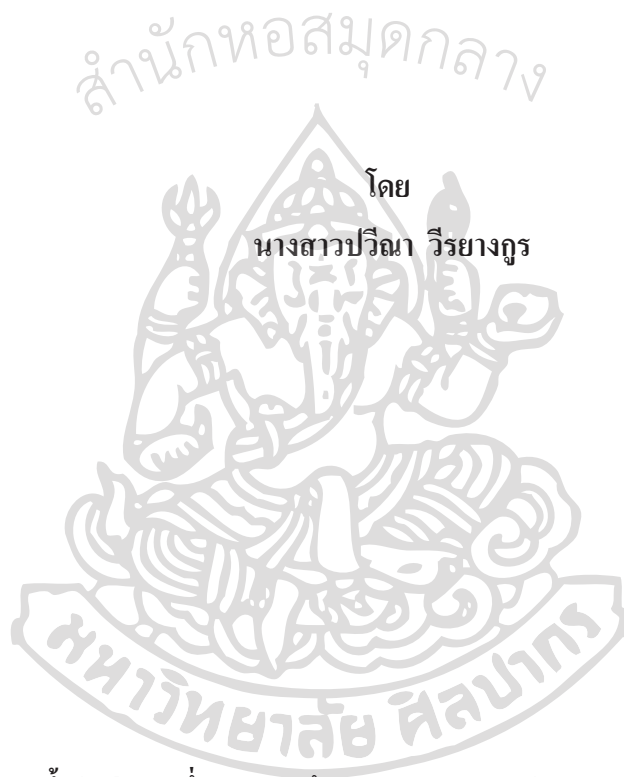
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด
อำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี

โดย
นางสาวปวีณา วีรียงกูร

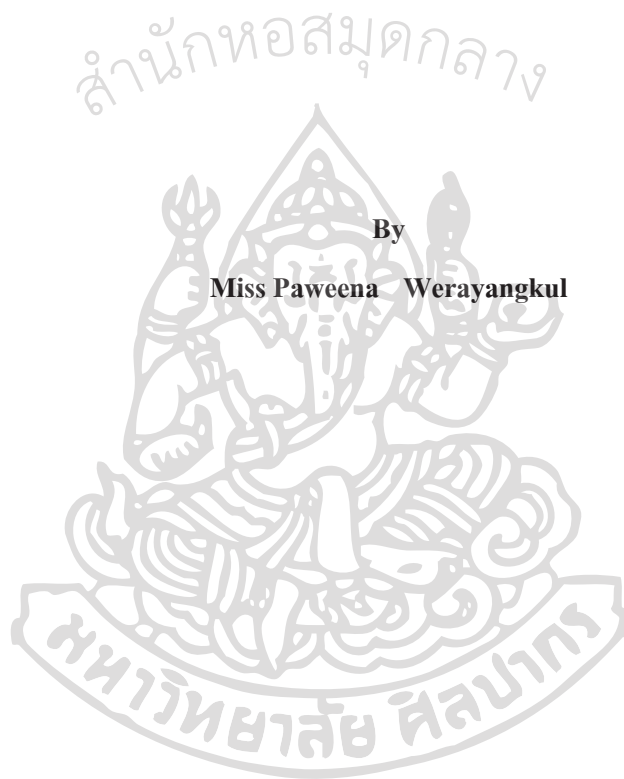
การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด
อำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**PEOPLE PARTICIPATION IN LOCAL DEVELOPMENT : A CASE STUDY OF
AOMKRED SUB DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, PAKKRED
DISTRICT, NONTHABURI PROVINCE**

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Public Administration Program in Public Administration
Program of Public Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2011
Copyright of Graduate School, Silpakorn University**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “ การมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ” เสนอโดย นางสาวปวีณา วีรยางกูร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารท์สนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

รองศาสตราจารย์พรชัย เทพปัญญา

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธรรม รัตนโชติ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์พรชัย เทพปัญญา)

...../...../.....

53603730 : สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน/การพัฒนาท้องถิ่น

ปวีณา วิรยางกูร : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า
อิสระ : รศ.พรชัย เทพปัญญา. 131 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 328 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าทีและค่าความแปรปรวนทางเดียว สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า

1) ประชาชนส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุ 46 - 59 ปี ระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพ เกษตรกรรม รายได้ (ต่อเดือน) 5,000 ถึง 10,000 บาท ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 36 - 50 ปี การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นคือ การพูดคุย/สนทนา

2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย

3) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัย ในชุมชน โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มี เพศ อาชีพ รายได้ และช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

53603730 : MAJOR : PUBLIC ADMINISTRATION

KEY WORD : THE PARTICIPATION OF THE PUBLIC, /LOCAL DEVELOPMENT.

PAWEENA WERAYANGKUL : PEOPLE PARTICIPATION IN LOCAL DEVELOPMENT : A CASE STUDY OF AOMKRED SUB DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, PAKKRED DISTRICT, NONTHABURI PROVINCE. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : Assoc Prof. Pornchai Theppanya. 131 pp.

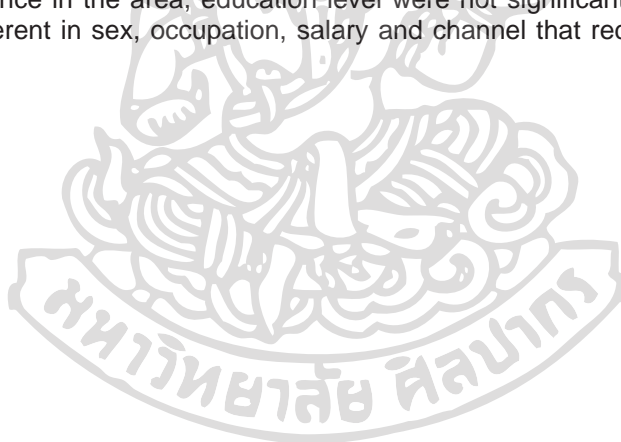
The objectives of this research were to study. 1) the level of participation of public in local development, and 2) comparison of the participation of public in local development. The Sample were 328 voters aged 18 years or older that live in area of responsibility of Aomkret subdistrict administration organization, Pakkret district, Nonthaburi province. Research Instruments was questionnaires. The statistics used for describing the data were frequency, percentage, average, standard deviation (S.D.). The hypotheses had been tested by t-test and one way ANOVA at $\alpha = 0.05$.

The result were found that :

1) Majority were female that age between 46 - 59 years old, education level was in primary school, occupation is agriculturist, salary between 5,000 ₪ to 10,000 ₪, period of residence in the area is between 36 – 50 years, received information about local development via talk and chat within community.

2) Overall of the level of participation of the public was low . When considered in the details it was found that the level of participation of the public, the participation in the benefits are in moderate level. The participation in decision-making, the participation in the activity and the participation in the monitoring and evaluation are in low level.

3) The result of hypothesis tested was found that the people that had differed age, period of residence in the area, education level were not significant at $\alpha = 0.05$. But for the people that different in sex, occupation, salary and channel that received information at $\alpha = 0.05$.

Program of Public Administration

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2011

Independent Study Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์พรชัย เทพปัญญา ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธรรม รัตนโชติ และ อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน ซึ่งเป็นอาจารย์กรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระที่คอยให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ มีทรัพย์หลากหลาย อาจารย์ ดร.สุวิชา วรวิเชียรวงษ์ และ อาจารย์ ดร. ธนินท์รัฐ รัตนพงษ์ภิญโญ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย สำหรับการทำการค้นคว้าอิสระให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณชาวบ้านตำบลอ้อมเกร็ดทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม

ขอบขอบพระคุณ คุณพ่อสุรพล คุณแม่บุญเรือน และสมาชิกครอบครัววิริยางกูร ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และเป็นกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ

ขอขอบพระคุณ เพื่อนๆ พระจอมเกล้าพระนครเหนือ และพี่ๆเพื่อนๆ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รุ่น 1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทุกท่านที่ให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่ได้รับ	9
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	10
ความหมายการปกครองท้องถิ่น	10
วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น.....	11
ลักษณะสำคัญขององค์การปกครองท้องถิ่น	13
ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น	16
ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่น	18
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	19
ความหมายการมีส่วนร่วม	19
รูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วม	22
กระบวนการการมีส่วนร่วม	26
ข้อดีของการมีส่วนร่วม.....	27
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น	29
ความหมายของการพัฒนา	29

บทที่	หน้า
ความหมายของการพัฒนาท้องถิ่น	30
องค์ประกอบของการพัฒนาท้องถิ่น	32
หลักการพัฒนาท้องถิ่น	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
ระเบียบวิธีวิจัย.....	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
ตัวแปรที่ศึกษา	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชน	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	51
ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	57
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	100
สรุปผลการวิจัย.....	101
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ.....	110
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	110
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	111
รายการอ้างอิง	112
ภาคผนวก	117
ภาคผนวก ก	118

	หน้า
ภาคผนวก ข.....	122
ภาคผนวก ค.....	124
ประวัติผู้วิจัย.....	131

สารบัญญัตินี้

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด จำแนกตามหมู่บ้าน.....	40
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามข้อมูลทั่วไป	47
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	52
4	จำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายระดับการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหาร ส่วนตำบลอ้อมเกร็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	53
5	จำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายระดับการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหาร ส่วนตำบลอ้อมเกร็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม.....	54
6	จำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายระดับการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหาร ส่วนตำบลอ้อมเกร็ด ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	55
7	จำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายระดับการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหาร ส่วนตำบลอ้อมเกร็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล	56
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม จำแนกตามเพศ.....	57
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ	58

ตารางที่		หน้า
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนิน กิจกรรมจำแนกตามเพศ	58
11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ	59
12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลจำแนกตามเพศ	60
13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามอายุ....	60
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ	61
15	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมใน การดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุ	62
16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ	62
17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามอายุ	63

ตารางที่		หน้า
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตาม ระดับการศึกษา	64
19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา	64
20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วม ในการดำเนิน กิจกรรมจำแนกตามระดับการศึกษา.....	65
21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา	66
22	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการทดสอบรายคู่ของLSD	67
23	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบและ ประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา.....	68
24	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามอาชีพ.....	69
25	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามอาชีพ	70
26	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ.....	71
27	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ.....	72

ตารางที่		หน้า
28	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนิน กิจกรรมจำแนกตามอาชีพ	73
29	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ.....	74
30	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ.....	75
31	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ.....	76
32	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ	77
33	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลจำแนกตามอาชีพ ...	78
34	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามรายได้.....	79
35	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามรายได้	80
36	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้.....	80
37	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้.....	81
38	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินกิจกรรม จำแนกตามรายได้	82

ตารางที่		หน้า
39	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามรายได้	83
40	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้.....	83
41	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามรายได้	84
42	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลจำแนกตามรายได้..	85
43	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมจำแนกตามระยะเวลา ที่อาศัยในชุมชน	85
44	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	86
45	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	87
46	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	88
47	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผล จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	89
48	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	90

ตารางที่		หน้า
49	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	91
50	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตาม ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	92
51	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจำแนกตามช่องทาง การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร.....	93
52	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	94
53	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามช่องทาง การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร.....	95
54	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	96
55	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามช่องทาง การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร.....	97
56	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผล จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร.....	98
57	การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลจำแนกตาม ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร.....	99

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อดีตประเทศไทยนั้นได้ปกครองประเทศตามระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ซึ่งมีลักษณะเป็นการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจไว้กับส่วนกลาง ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองมากนักหรือแทบจะไม่มีปรากฏให้เห็น เนื่องจากการรวมอำนาจไว้กับส่วนกลางจะทำให้การประสานงานและการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความล่าช้า ไม่สามารถตอบสนองความต้องการและความเดือดร้อนของประชาชนได้ทันทั่วถึง จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองประเทศขึ้นในปี พุทธศักราช 2475 ประเทศไทยได้เปลี่ยนการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบอบการปกครองที่เน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่ และมีการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น ระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญ ลำดับต้นๆของการกระจายอำนาจให้ประชาชน เพราะหากว่าประเทศใดมีระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยแล้วย่อมมีการกระจายอำนาจเกิดขึ้น ซึ่งการกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย (ปธาน สุวรรณมงคล, 2554)

การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น และเป็นหัวใจหลักของระบอบประชาธิปไตย แรงขับเคลื่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองการปกครองนั้นมีผลเป็นอย่างมากให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองขึ้น และสรรค์สร้างความเป็นอยู่ของประชาชนตามเจตนารมณ์ของตนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารท้องถิ่น ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีเจตนารมณ์ชัดเจนในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน อันเป็นการต่อเนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับก่อนที่มีการบัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้หลายมาตรา โดยให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม (ถวิล ตรีกุล, 2552) โดยมีการบัญญัติสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีมากขึ้นกว่าเดิม เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติไว้ในส่วนที่ 10 แนวนโยบาย

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมาตรา 87 ได้กล่าวไว้ว่า “ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น” รวมถึงมาตรา 287 ได้กล่าวไว้ว่า “ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย” แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน (ถวิลวดี บุรีกุล, 2552)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรากฐานของการปกครองในระดับท้องถิ่น และเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุดและอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด (นันทวัฒน์ บรมานันท์ และ แก้วคำ ไกสรพงษ์, 2544) ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจหรือการกระจายอำนาจอำนาจไปยังหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรปกครองที่มีอิสระในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง แต่ความมีอิสระดังกล่าวยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของส่วนกลางในบางส่วนหรือตามความเหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นหน้าที่ที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนนั้นเป็นสิ่งที่บ่งบอกได้ว่า ท้องถิ่นนั้นๆ มีความเข้มแข็งในด้านการเมืองการปกครองมากน้อยเพียงใด

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นคือการให้โอกาสประชาชนเป็นฝ่ายตัดสินใจกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริงเป็นการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) ให้แก่ประชาชน และกลุ่ม รวมถึงองค์กรชุมชนให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากร การตัดสินใจและควบคุมดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนสามารถพัฒนาศักยภาพของประชาชน และชุมชน ในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ความสามารถและการจัดการท้องถิ่น รวมถึงการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างเป็นอิสระ การทำงานต้องเน้นในรูปกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจน เนื่องจากพลังกลุ่มจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานพัฒนา ต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้ (โกวิท พวงงาม, 2553)

กล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและการตรวจสอบการทำงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดการทำงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งในส่วนของกลไกตรวจสอบที่ไม่เป็นทางการและกลไกตรวจสอบที่เป็นทางการ (อนุชา ฮุนสวัสดิ์สกุล, 2553)

องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ดเดิมเป็นสภาตำบล และต่อมาได้รับการยกฐานะให้จัดเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 (องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด, 2554) แต่องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด ไม่สามารถบรรลุเจตจำนงที่แท้จริงของการจัดตั้งองค์การส่วนท้องถิ่นที่มุ่งหวังให้ประชาชนมีความสนใจท้องถิ่นของตนเอง ประชาชนยังขาดความเข้าใจในแนวคิดประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาท้องถิ่นพบว่า ยังมีการพัฒนาแบบรวมศูนย์อยู่ที่ตำบลหรือผู้นำท้องถิ่นที่เข้ามาดำเนินการ ควบคุม กำกับ และดูแล ทำให้ประชาชนมีโอกาสดำเนินการมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย รวมถึงประชาชนไม่ใส่ใจต่อบทบาทของตนเองในฐานะที่ประชาชนซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด” เพื่อที่จะนำผลของการศึกษามาเป็นแนวทางให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ และควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผล ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังศึกษาว่าประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ดมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับใด ลักษณะการมีส่วนร่วมและปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่น และจะเป็นประโยชน์ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาท้องถิ่น โดยมุ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น จนสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆของชุมชนได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม แตกต่างไปตามเพศ

สมมติฐานที่ 1.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันไปตามเพศ

สมมติฐานที่ 1.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันไปตามเพศ

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันไปตามเพศ

สมมติฐานที่ 1.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลแตกต่างกันไปตามเพศ

สมมติฐานที่ 2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม แตกต่างไปตามอายุ

สมมติฐานที่ 2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันไปตามอายุ

สมมติฐานที่ 2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันไปตามอายุ

สมมติฐานที่ 2.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันไปตามอายุ

สมมติฐานที่ 7.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันไปตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

สมมติฐานที่ 7.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลแตกต่างกันไปตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด” ครั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. **ประชากร** การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยกำหนดประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งหมด 1,835 คน (ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2554)

2. **กลุ่มตัวอย่าง** กลุ่มตัวอย่างการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ Yamane's (Taro Yamane อ้างถึงใน สุธรรม รัตนโชติ , 2551) ได้จำนวนทั้งสิ้น 328 คน

3. **พื้นที่** พื้นที่สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเลือกสถานที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

4. **ตัวแปรที่ศึกษา** ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น 4 ด้าน ได้แก่

4.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

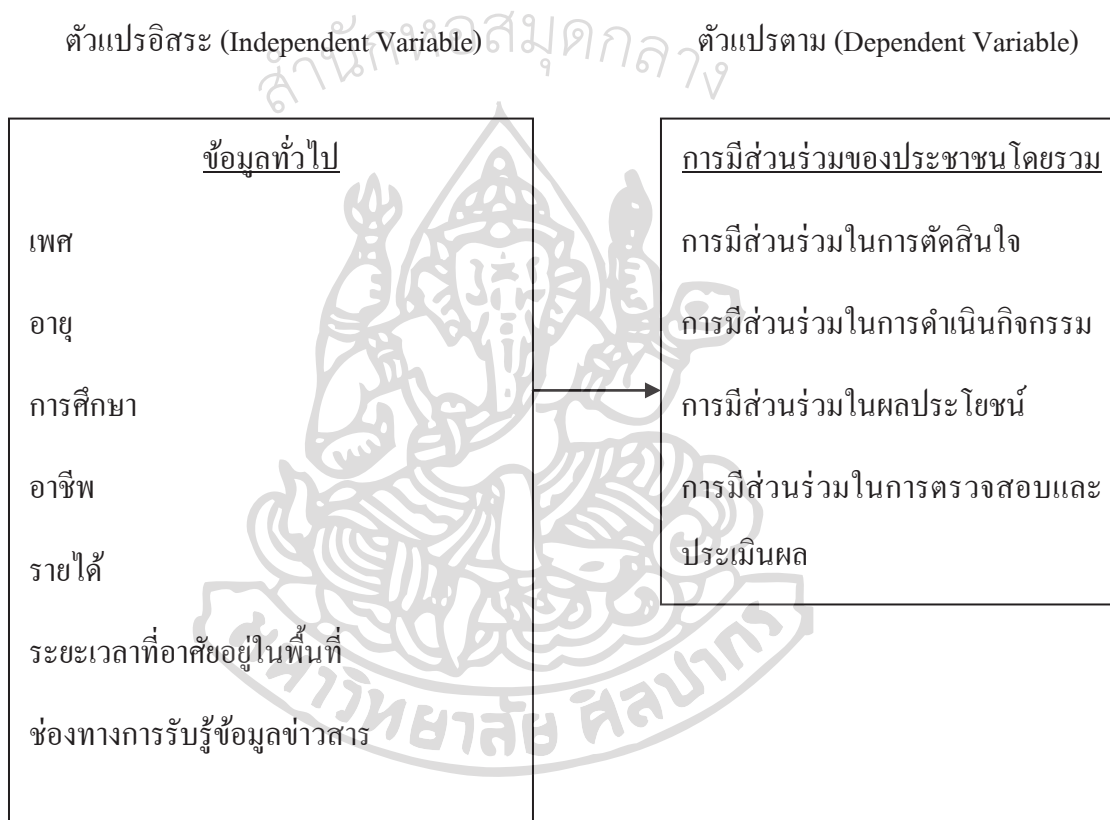
4.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

4.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล

5. **ระยะเวลา** ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เริ่มการวิจัยประมาณเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554

กรอบแนวคิดการวิจัย

สำหรับกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แสดงแผนภาพที่ 1 เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การมีส่วนร่วมของประชาชน** หมายถึง การที่ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด เข้ามามีส่วนร่วมในด้านความคิดและการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการประชุม การออกเงิน หรือลงทุนให้หรือบริจาคเงิน มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการหรือสมาชิกตำบล การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการ

ตรวจสอบและประเมินผลการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของตน

2. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การที่ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยมี 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ดจัดขึ้นและมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการที่เกิดจากความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นที่ตอบสนองประชาชนได้อย่างเต็มที่

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม คือ การที่ประชาชนมีการสนับสนุนและเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ดจัดขึ้น โดยมีการสนับสนุนด้วยแรงงาน แรงเงิน และทรัพยากรอื่น ๆ

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ดในทุก ๆ ด้าน

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล คือ การที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด ตลอดจนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับท้องถิ่นของตนเพื่อให้เกิดความชัดเจน และโปร่งใส รวมถึงตรวจสอบได้โดยประชาชน

ประโยชน์ที่ได้รับ

การได้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ดนั้น ผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาท้องถิ่น โดยมุ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นและได้รับประโยชน์สูงสุด อีกทั้งผลการศึกษานี้ยังเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษานักวิชาการ นักวิจัย หรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ความหมายการปกครองท้องถิ่น

วุฒิสาร ตันไชย (2552) การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่ราชการบริหารส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่ และประชากรเป็นของตนเอง และประการสำคัญขององค์กรดังกล่าวจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การมอบอำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงานและร่วมรับบริการสาธารณะต่าง ๆ อย่างไรก็ตามแม้ว่าการปกครองท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงาน แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของราชการบริหารส่วนกลาง

อุทัย หิรัญโต (2523) การปกครองท้องถิ่นคือการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้หน่วยการปกครองระดับรองของรัฐ หรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินกิจการบางอย่าง เพื่อผลประโยชน์ของรัฐ และผลประโยชน์ของท้องถิ่น หรือผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรง การบริหารงานของท้องถิ่น มีองค์การของท้องถิ่นประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมโดยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่

ประธาน คณะทศศึกษากร (2535) การปกครองท้องถิ่น เป็นระบบการปกครองที่เป็นผล เนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้ก็จะเกิดมีองค์การทำหน้าที่ ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

จิตจำนง กิติกริตติ และ ชัยวัฒน์ สิทธิกรคร (2532) การปกครองท้องถิ่นก็คือ การปกครอง ของคนในท้องถิ่น โดยมีเจ้าหน้าที่ปกครองเป็นคนในท้องถิ่น เพื่อความสุข อยู่ดี กินดีของคนใน ท้องถิ่นนั่นเอง ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบหรือกฎหมายอันเป็นหลักใหญ่ของบ้านเมือง เมื่อใดที่ ประชาชนสามารถปกครองตนเองได้ หรือสามารถมีองค์การปกครองท้องถิ่นของตนเองได้ก็ หมายความว่า ประชาชนมีความรู้พื้นฐานพอควร รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน มีความมั่นคงทาง เศรษฐกิจและสังคมพอสมควร พอที่จะพิจารณาและแก้ไขปัญหาของตนเองได้ควบคุมกันเองให้อยู่ ด้วยกันได้ด้วยความสุขสงบ สามารถสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนของตนเองได้ ตลอดจนการ สามารถบำรุงรักษาความเจริญก้าวหน้าเหล่านั้นให้คงอยู่และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยไม่ หยุดยั้ง รวมความว่า เขาสามารถที่จะกำหนดชะตาชีวิตของพวกเขาและชุมชนของเขาเองได้ นั่นคือ สิ่งที่พึงปรารถนาในชีวิตสังคมประชาธิปไตย

จากความหมายของการปกครองท้องถิ่น ผู้วิจัยขอสรุปไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง ผลที่ได้รับจากการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐ มีการปกครองของประชาชนในท้องถิ่นโดยมี เจ้าหน้าที่ปกครองเป็นประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการปกครองมากยิ่งขึ้น มีความรับผิดชอบท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งต้องมีการปกครองที่เน้นความสุข ความกินดีอยู่ดีของ ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ และการปกครองในระดับท้องถิ่นนี้จะทำให้แก้ปัญหาที่รัฐบาลส่วนกลาง ไม่สามารถแก้ไขได้ จนสามารถสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นของตนเอง ถึงแม้จะมีอิสระในการ ปกครองตนเองของท้องถิ่น แต่ก็ยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลของส่วนกลาง

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2552) วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น มีดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการ ดำเนินการ
2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง
3. เพื่อให้หน่วยการปกครอง ท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารอบอบ ประชาธิปไตยแก่ประชาชน

อุทัย หิรัญโต (2523) วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น พอจะจำแนกออกได้เป็นข้อ ๆ ที่สำคัญได้ ดังนี้ คือ

1. เพื่อประสิทธิภาพในการบริหาร การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นรับผิดชอบปกครองตนเอง ซึ่งในทางปฏิบัติย่อมจะดำเนินการสนองความต้องการของประชาชนได้ถูกต้อง และทำให้ไม่ต้องเสียเวลาในการเสนอเรื่องไปยังรัฐบาลกลาง ซึ่งกว่ารัฐบาลกลางจะวินิจฉัยสั่งการจะเป็นการสิ้นเปลืองมิใช่น้อย หากรัฐบาลกลางกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นดำเนินการเองได้ ท้องถิ่นก็สามารถบริหารงานสำเร็จลงในท้องถิ่นนั่นเอง

2. เพื่อประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งย่อมมีความแตกต่างกันตามสภาพภูมิศาสตร์ และจำนวนประชากร จึงเป็นเหตุให้สภาพความเป็นอยู่และรายได้แตกต่างกันด้วย เพื่อให้การปกครองของรัฐสามารถจัดบริหารอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเสมอหน้ากัน จึงได้มีการจัดตั้งองค์การปกครองท้องถิ่นขึ้น และรัฐบาลกลางได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น และเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ทำให้ประหยัดเงินของรัฐบาลกลาง ที่จะต้องใช้จ่ายให้แก่ท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก อย่างไรก็ดี แม้รัฐบาลกลางจะจ่ายเงินอุดหนุนแก่ท้องถิ่นอยู่ด้วยก็ตาม แต่ก็ได้กำหนดเงื่อนไขอย่างรัดกุม

3. เพื่อเป็นโรงเรียนฝึกหัดการปกครองให้แก่ประชาชน ทั้งนี้เพราะการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้สิทธิเสรีภาพในการปกครองตนเอง ซึ่งในทางปฏิบัติการปกครองท้องถิ่นเกือบทุกรูปแบบ จะมีการเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ หรือฝ่ายบริหารการเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น ก็จะได้ใช้ความรู้ ความสามารถ บริหารงานท้องถิ่น ซึ่งเป็นการฝึกหัดให้เรียนรู้การปกครองทั้งการปกครองท้องถิ่นและการปกครองในระดับชาติต่อไป

4. เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง ปัจจุบันภารกิจของรัฐบาลมีอยู่มากมายและนับวันจะเพิ่มพูนมากขึ้น ตามความเจริญของบ้านเมือง รัฐบาลกลางมีอาจจะดำเนินการสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง ทั้งกิจการบางอย่างก็เป็นเรื่องของท้องถิ่น โดยเฉพาะไม่เกี่ยวกับส่วนได้เสียของประเทศส่วนรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดดำเนินการเอง หากไม่มีองค์การปกครองท้องถิ่น รัฐบาลกลางจะต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่าง แต่ถ้าได้จัดตั้งรัฐบาลท้องถิ่นขึ้นแล้วภาระของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายเป็นไปโดยให้ท้องถิ่นรับผิดชอบ รัฐบาลกลางเพียงแต่มีหน้าที่ควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็น

จากการศึกษาวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นทำให้ทราบว่าวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย 4 ประการ คือ

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านงบประมาณ ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลในบางเรื่อง

2. เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะเป็นระบบที่ปลูกฝังความรู้และความเข้าใจการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน

4. เพื่อให้เกิดความเจริญของท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง และเสมอภาค โดยใช้การกระจายอำนาจเป็นเครื่องมือในการปกครองให้ประชาชนเกิดความรับผิดชอบ และเกิดความรักหวงแหนท้องถิ่นของตน จนทำให้ประชาชนสามารถที่จะบริหารจัดการท้องถิ่นของตนได้อย่างเต็มที่ จนเกิดการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน

ลักษณะสำคัญขององค์การปกครองท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2552) ได้สรุปสาระสำคัญของหลักการปกครองท้องถิ่น มีดังนี้

1. อาจมีรูปแบบหน่วยการปกครองท้องถิ่นหลายรูปแบบตามความแตกต่างของความเจริญ ประชากร หรือขนาดพื้นที่

2. ต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการปกครองตนเองโดยสิทธินี้แบ่งเป็น 2 ประการ คือ

3.1 สิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่น

3.2 สิทธิในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่

4. มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและปกครองตนเอง คือมีองค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

วิชัย รูปขำดี และคณะ (2552) สรุปหลักการปกครองท้องถิ่นในสาระสำคัญ ดังนี้

1. การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากร หรือขนาดพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยจัดเป็นกรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา ตามเหตุผลดังกล่าว

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอสมควร เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไป

ไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็จะกลายเป็นสภาพอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงเหมาะสม

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล เป็นต้น

4. สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจกรรมตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

5. มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหาร และการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหาร และองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือในแบบมหานคร มีผู้ว่ากรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

6. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากแนวความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชน และอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย

อุทัย หิรัญโต (2523) ลักษณะสำคัญขององค์การปกครองท้องถิ่น โดยทั่วไปจะมีอยู่ 4 ประการ ดังนี้ คือ

1. องค์การปกครองท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย แยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน

2. มีอิสระในการบริหารงาน และสามารถใช้อุบายพินิจของตนเองในการวินิจฉัยและการกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ

3. มีงบประมาณของตนเอง โดยมีอำนาจเก็บภาษีและรายได้อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

4. คณะผู้บริหารท้องถิ่น ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ทั้งหมดหรือบางส่วน

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น จะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชา (hierarchy) ของหน่วยงานทางราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง (autonomy)

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น ต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง (election) โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (political participation)

4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะต้องมีความสามารถในการจัดเก็บรายได้ (revenue) โดยการอนุญาตจากรัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

6. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับที่วางออกมาไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

7. หน่วยการปกครองท้องถิ่นเมื่อได้รับจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนในส่วนรวม

จากการศึกษาสาระสำคัญของหลักการปกครองท้องถิ่นทำให้ทราบว่าสาระสำคัญของหลักการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย 6 ประการ คือ

1. รูปแบบหน่วยการปกครองท้องถิ่นอาจมีหลายรูปแบบตามความเหมาะสม ความแตกต่างของความเจริญ ประชากร หรือขนาดพื้นที่

2. มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามขอบเขตความเหมาะสม สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการวินิจฉัยและการกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของส่วนกลาง

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่น ต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น

4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีสิทธิตามกฎหมาย โดยสิทธินี้แบ่งเป็น 2 ประการ คือ

4.1 สิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของท้องถิ่น

4.2 สิทธิในการกำหนดงบประมาณของท้องถิ่น

5. มีองค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ ที่จำเป็นในการบริหารและปกครองตนเอง

6. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น ตามแนวคิดที่ว่าประชาชนนั้นเป็นผู้ที่รู้ปัญหาของตนอย่างแท้จริง ซึ่งจะก่อให้เกิดการแก้ปัญหาที่ตรงจุดมากกว่าที่จะรอความ

ช่วยเหลือของรัฐบาลกลางเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะทำให้เกิดมีการแก้ไขและป้องกันปัญหาได้อย่างรวดเร็วและแท้จริงมากยิ่งขึ้น

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

วรัทต์ ล้วนนนท์ (2545) ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองตนเองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งมีความเชื่อกันว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ได้ดีกว่าการรอให้ราชการส่วนกลางมาแก้ปัญหาของท้องถิ่น

2. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นรากฐานที่มั่นคงของระบอบประชาธิปไตย

3. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่น อันจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

วุฒิสสาร ต้นไชย (2552) ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นมีดังนี้

1. เป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน เพราะเป็นการให้ประชาชนได้เห็นถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างการปกครอง การบริหารท้องถิ่นอันจะทำให้เกิดความรับผิดชอบ รู้สึกรักและหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย

2. เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรของประชาชน โดยประชาชนได้มีโอกาสเลือกฝ่ายนิติบัญญัติ (สมาชิกสภาท้องถิ่น) และฝ่ายบริหาร ดังนั้น การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลพินิจในการเลือกผู้แทนที่เหมาะสม นอกจากนี้การให้ประชาชนได้ตัดสินใจเลือกเป็นการสร้างความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง อันจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

3. เป็นการทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) เพราะการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การที่ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจเลือกบนความมีอิสระ เป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง

4. เป็นการแบ่งเบาภาระของราชการส่วนกลาง โดยผ่านการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกระจายภารกิจ ความรับผิดชอบในหลาย ๆ ด้านให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ งานด้านการส่งเสริมการศึกษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม งานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน งานพัฒนาคุณภาพชีวิต และงานด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี เป็นต้น

5. เป็นการทำให้ประชาชนได้รับการบริการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการ ประกอบกับการบริการที่มีความทั่วถึง เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรของประชาชน

ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นคนที่มีอาศัยอยู่ในพื้นที่ ดังนั้น จึงสามารถที่จะทราบข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริงสำหรับการบริหารงานและการพัฒนาท้องถิ่น

6. เป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต เพราะผู้นำท้องถิ่นจะมีประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น ย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตนและยังฝึกฝนทักษะทางการเมืองการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

อุทัย หิรัญโต (2523) สรุปความสำคัญที่มีการปกครองท้องถิ่น เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ประชาชนรู้ปัญหา และเป็นผู้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และการแก้ปัญหานั้นย่อมได้ผล เพราะประชาชนรู้ปัญหาดีกว่าบุคคลอื่น เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดเหตุการณ์

2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองเท่ากับเป็นการฝึกฝนให้รู้จักและเรียนรู้การปกครองระดับชาติไปในตัว กล่าวอีกนัยหนึ่ง การปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนให้ประชาชนเรียนรู้การปกครองระดับชาติ

3. การปกครองท้องถิ่น เป็นการแบ่งเบาภาระทางด้านการเงินและกำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไปได้ส่วนหนึ่ง

4. การปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็ง และบริหารงานมีประสิทธิภาพ จะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเชื่อมั่น และศรัทธาต่อท้องถิ่น ประชาชนจะรู้สึกตัวว่ามีความผูกพันมีส่วนได้เสียต่อถิ่นอาศัยเป็นการสร้างสรรค์พลเมืองที่รับผิดชอบ (Responsible Citizen) ให้แก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม

จากการศึกษาความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นทำให้ทราบว่าความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย 5 ประการ คือ

1. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นรากฐานที่มั่นคงของระบอบประชาธิปไตย

2. การปกครองท้องถิ่น เป็นการแบ่งเบาภาระทางด้านการเงินและกำลังเจ้าหน้าที่ และเวลาของรัฐบาลได้มากยิ่งขึ้น

3. การปกครองท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่น ความรู้สึกเชื่อมั่นในท้องถิ่น จนก่อให้เกิดความมีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย และเกิดความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับท้องถิ่น รวมทั้งเกิดการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

4. ประชาชนเป็นผู้ที่ทราบปัญหาท้องถิ่นที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง มากกว่าส่วนกลาง การแก้ไขปัญหาก็ทำได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. เป็นการสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต เนื่องจากผู้นำท้องถิ่นมีประสบการณ์ในการบริหาร และมีฐานเสียงจากประชาชนในท้องถิ่นอีกด้วย

ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่น

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2535) หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยหลักการแล้ว จะมีประโยชน์คือ

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล การแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางเป็นสิ่งที่มองเห็นได้ชัดว่า การที่รัฐบาลจะบริหารประเทศก็จำเป็นต้องอาศัยงบประมาณเป็นหลัก และหากงบประมาณจำกัด แต่ภารกิจที่จะต้องดำเนินการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ และเมื่อเป็นเช่นนี้ หากมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นเกิดขึ้น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็จะมีรายได้ มีงบประมาณของตน ก็พอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นเรื่องที่เห็นได้ชัดว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาล ภาระในเรื่องนี้ เป็นการแบ่งเบาภาระทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาดำเนินการ

2. เพื่อเป็นการสนองตอบต่อความต้องการของคนในท้องถิ่น การปกครองประเทศนั้น เฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาล เช่น สหรัฐอเมริกา แบ่งเป็นมลรัฐต่าง ๆ การปกครองของสหรัฐจึงได้กระจายอำนาจให้มลรัฐต่าง ๆ ไป เพื่อแต่ละรัฐจะได้จัดการปกครองให้สอดคล้องกับความต้องการของคนและภายในมลรัฐ (state) หน่วยการปกครองที่จะสนองตอบความต้องการหรือสัมผัสกับประชาชนมากที่สุดก็คือหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั่นเอง ที่กล่าวว่า หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบ (response) ต่อความต้องการของประชาชนได้ ก็เพราะหน่วยการปกครองทั้งสองนี้จะมีการเลือกตั้ง และโดยวิธีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหาร ก็ย่อมมาจากการเลือกตั้ง ดังนั้นเมื่อความประสงค์ของประชาชนมีอย่างไร เขาก็อาจแสดงความต้องการได้เสมอ การปกครองท้องถิ่นจึงถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองที่สนองตอบความต้องการ และทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง (political participation) ได้

3. เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น การปกครองตนเอง (local self government) ของแต่ละชุมชนนั้นเป็นที่ตระหนักว่าแต่ละท้องถิ่นจะได้มีโอกาสในการกำหนดนโยบาย และการควบคุมให้เป็นไปตามนโยบายที่ท้องถิ่นต้องการ และในบรรดานโยบายดังกล่าว นั้น แน่นนอนย่อมเป็นความต้องการของคนในท้องถิ่น ที่จะให้ได้มาซึ่งความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นเป็นที่ตั้ง ทุกคนก็ต้องการให้ท้องถิ่นของตนเจริญ บ้านเมืองมีฐานะดี มีความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย และโดยนัยนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ย่อมมีภาระอันสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญ ทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งกล่าวโดยตรงแล้วการปกครองท้องถิ่นย่อมจะเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้

4. เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางการเมือง (political development) สำหรับประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศกำลังพัฒนา (developing countries)ทั้งหลาย การปกครองท้องถิ่นจะเป็น

เครื่องมือหรืออุปกรณ์อันสำคัญที่จะพัฒนาทางการเมืองได้ การพัฒนาทางการเมืองดังกล่าวนี้ หมายถึงการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และมีความเข้าใจในระบบการเมือง รู้ถึงการเข้ามามีบทบาทหรือ ส่วนร่วมทางการเมือง (participation) ทั้งนี้ก็โดยที่ระบบการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการเลือกตั้ง มีระบบพรรคการเมืองระดับท้องถิ่น มีการต่อสู้และการแข่งขันทางการเมือง ตามวิถีทางและตาม กติกา (rule of the game) ในที่สุดจะทำให้ประชาชนเข้าใจถึงระบบการปกครองตนเอง เข้าใจถึง หน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ เข้าใจถึงหน้าที่ฝ่ายบริหาร เข้าใจถึงคุณค่าของการควบคุมโดยประชาชน (popular control) ในที่สุดก็จะทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองได้ การที่การปกครองท้องถิ่นช่วย สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองนี้ ก็ถือได้ว่าเป็นสถาบันฝึกสอนประชาธิปไตยให้กับ ประชาชน (school of democracy) นั่นเอง

2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความหมายการมีส่วนร่วม

ถวิลวดี บุรีกุล (2552) การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การ กระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่อง ต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต และความ เป็นอยู่ของประชาชนโดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผนและ ร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

พรชัย ตระกูลวานนท์ (2552) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การช่วยให้สมาชิก ในชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของสังคม อันนำไปสู่การพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันตามระบอบ ประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจสังคม นโยบาย และโครงสร้างการบริหารงานของประเทศ

โกวิท พวงงาม (2553) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย ใน หลายรูปแบบ หลายกระบวนการ หลายสถานภาพ ทั้งนี้โอกาสในการมีส่วนร่วมของประชาชนยังมี องค์กรประกอบสำคัญเป็นเรื่องของกฎหมายที่เปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและระดับ การมีส่วนร่วมในแต่ละพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างกัน ซึ่งระดับการมีส่วนร่วมที่ดีที่สุดคือระดับการ ตรวจสอบโดยประชาชน

พาณี เรียงทอง และคณะ (2552) การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนช่วยในการตัดสินใจเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนเอง โดยมี ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งเป็นการจัดระเบียบบริหารราชการในรูปแบบหนึ่ง โดยอาศัยการ

ผสมผสานระหว่างการรวมอำนาจ การแบ่งอำนาจ และการกระจายอำนาจ เป็นการปกครองที่ทำให้ท้องถิ่นดำเนินการในขอบเขตกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้กระทำได้ การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นวิธีที่แสดงออกในกระบวนการปกครอง ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังหมายถึงการทำให้ชุมชนและสังคมหรือสมาชิกของชุมชนได้รับ การบริการอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกัน ตลอดจนสามารถที่จะบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการได้

ณรัชชอร์ ศรีทอง (2554) การมีส่วนร่วมของประชาชน (public participation) หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ การจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อชีวิตและความ เป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ และร่วมตรวจสอบผลงานขององค์กร การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญในการ สร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน และการส่งเสริมธรรมาภิบาล และการบริหารงาน

รมณีย์ บุญวานิช (2552) การมีส่วนร่วมหมายถึง การดำเนินการของบุคคล โดยดำเนินการ กิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของบุคคล ของกลุ่มหรือองค์กร เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทาง ความคิด การตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติ การรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล จน สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2550) การมีส่วนร่วม หมายถึงการเข้าไปเกี่ยวข้อง (involvement) ทางความคิด จิตใจ อารมณ์และทางกาย การมีส่วนร่วมมีความหมายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ คลอบคลุมทั้งมิติด้านความสามารถ เวลา และ โอกาสที่จะมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมเป็นการกระทำ (action) จึงมีทั้งผู้กระทำ (the actor) ผู้ถูกกระทำหรือผู้รับผล (the recipient) และสาธารณชน (the public) ผู้เป็นบริบทของการกระทำ การมีส่วนร่วม เป็นปรากฏการณ์ที่มีความหมายหลากหลาย เป็น ความพยายามร่วมกันของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาและบรรลุความต้องการของตนเอง กลุ่มคน โดย เริ่มจากการร่วมคิด วางแผน ดำเนินการ และร่วมติดตามประเมินผลใน โครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

พุดศักดิ์ ชูพาณิชย์สกุล (2550) การมีส่วนร่วมหมายถึง การที่บุคคลต่างๆ เข้าไปมีส่วนร่วม ในการคิด ปฏิบัติ และประเมินผลในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งต้องร่วมดำเนินการเป็น กระบวนการทุกขั้นตอนด้วยความรับผิดชอบและมีผลประโยชน์จากการดำเนินงานอย่างเท่าเทียม กัน

ไพโรจน์ พลเพชร และ ชลัท ประเทืองรัตนา (2546) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการที่ประชาชนมีบทบาทในกระบวนการริเริ่มจัดทำนโยบาย การกำหนดนโยบายไปสู่การ ปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบนโยบายและการประเมินผลนโยบาย

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543) การมีส่วนร่วมมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร และเทคโนโลยีในท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยโครงการพัฒนาดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

2. การมีส่วนร่วมในนัยทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชน หรือ ชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชน อันจะก่อให้เกิดกระบวนการและโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตนและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา

2.2 การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐมาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลักโดยการกระจายอำนาจในการวางแผนจากส่วนกลางมาเป็นส่วนภูมิภาค เพื่อให้ภูมิภาคมีลักษณะเป็นเอกเทศให้อำนาจทางการเมือง การบริหาร มีอำนาจต่อรองในการจัดสรรทรัพยากรอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน โดยประชาชนสามารถตรวจสอบได้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการคืนอำนาจ (empowerment) ในการพัฒนาให้แก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการพัฒนาที่เท่าเทียมกันของชายและหญิง (Gender) ในการดำเนินงานพัฒนาด้วย

ทะนงศักดิ์ คุ่มไต้มน้ำและคณะ (2534) การมีส่วนร่วมของประชาชนคือ การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ในลักษณะของการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมติดตามประเมินผล เป็นกระบวนการที่กลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสและใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกนึกคิดแก้ไขปัญหาความต้องการของตน โดยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

ทวีทอง ทงษ์วิวัฒน์ (2527) การมีส่วนร่วมหมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกัน

จากความหมายของการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยขอสรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินการของบุคคลที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติ และประเมินผล จนไปถึงการได้รับผลประโยชน์ต่างๆ ในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งจัดขึ้นโดยองค์การหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งต้องร่วมดำเนินการเป็นกระบวนการทุกขั้นตอนด้วยความรับผิดชอบและมีผลประโยชน์จากการดำเนินงานอย่างเท่าเทียมกัน

หากกล่าวถึงในแง่ของการเมืองการปกครอง การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่รัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เข้ามามีส่วนร่วมในด้านความคิดและการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการประชุม การออกเงินหรือลงทุนให้หรือบริจาคเงิน มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการหรือสมาชิกตำบล การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของตน ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนจะตั้งอยู่บนหลักของความเสมอภาค และประโยชน์ของส่วนรวม

รูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์และลักษณะที่สำคัญตามที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงดังนี้

โคโฮนและอัฟซอพ (อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม, 2553) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ซึ่งประกอบด้วยการริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ กำหนดนโยบายจากความต้องการ และการตัดสินใจปฏิบัติการ อาจจะเป็นการตัดสินใจในช่วงระยะเวลาเริ่มแรก การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม หรือการตัดสินใจในช่วงการดำเนินกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วมโครงการโดยให้การสนับสนุนด้านการบริหาร การประสานความร่วมมือ รวมทั้งการลงมือปฏิบัติการด้วยแรงงาน แรงเงิน และการสนับสนุนทรัพยากรอื่นๆ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) เป็นการร่วมกันที่จะรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น หรือการมีส่วนร่วมต่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในทุกๆ ด้าน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการร่วมกันควบคุม ตรวจสอบผลการดำเนินงานตลอดจนเข้าไปแก้ปัญหที่เกิดขึ้น

บุญยิ่ง ประทุม (2551) ลักษณะการมีส่วนร่วม อาจแบ่งโดย

1. การสนับสนุนทรัพยากร คือ การสนับสนุนเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือการช่วยทำกิจกรรม คือ การเข้าร่วมในการวางแผน การประชุมแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ การติดตาม และประเมินผล

2. อำนาจหน้าที่ของผู้เข้าร่วม คือ เป็นกรรมการเป็นสมาชิก ซึ่งลักษณะการมีส่วนร่วมนี้แสดงถึงระดับอำนาจของผู้เข้าร่วม จึงมีการโต้แย้งว่าการมีส่วนร่วมโดยใช้วิธีการพัฒนาความสามารถของประชาชน เป็นเพียงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเพียงบางส่วน เพราะ

หลายกรณีประชาชนไม่มีโอกาสเข้าร่วมในการตัดสินใจทางออกที่ควรเป็นคือการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ประชาชน

สมหวัง วิทยาปัญญานนท์ (2548) การมีส่วนร่วมของบุคคลในกิจกรรมใดๆ อาจมีหลายรูปแบบดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการประชุม
2. มีส่วนร่วมในการออกเงิน หรือลงทุนให้หรือบริจาคเงิน
3. มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการหรือสมาชิก
4. มีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำหรือประชาชน
5. มีส่วนร่วมในการเป็นผู้บริหาร
6. มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ใช้แรงงาน
7. มีส่วนร่วมในการออกวัสดุอุปกรณ์
8. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
9. มีส่วนร่วมการดำเนินงานและวางแผนงาน
10. มีส่วนร่วมในผลประโยชน์
11. มีส่วนร่วมในติดตามและประเมินผล
12. มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

ไพโรจน์ พลเพชร และ ชลัท ประเทืองรัตนนา (2546) การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจมีส่วนร่วมได้หลายระดับและหลายรูปแบบ ประกอบด้วย

1. การร่วมให้ข้อมูล ประชาชนสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การร้องเรียน การชุมนุมสาธารณะ เช่น การร้องเรียน การชุมนุมสาธารณะ การแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน การอภิปราย การร่วมประชุม การร่วมสัมมนา การมีส่วนร่วมในระดับที่ประชาชน สามารถเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อนโยบาย โครงการ หรือกิจกรรมของรัฐได้อย่างเต็มที่ แต่หน่วยงานของรัฐจะนำความคิดเห็นของประชาชนไปประกอบการพิจารณาการตัดสินใจกำหนดนโยบาย โครงการหรือกิจกรรม หรือไม่ขึ้นอยู่กับอำนาจของหน่วยงานของรัฐเป็นหลัก

2. การร่วมปรึกษาหารือ หรือประชาวิจารณ์ ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อนโยบาย โครงการ หรือกิจกรรมของรัฐ และเสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือยกเลิกนโยบาย โครงการหรือกิจกรรมของรัฐได้โดยผ่านคณะกรรมการที่เป็นกลางและคณะกรรมการจะประมวลสรุปความคิดเห็นของประชาชน พร้อมความคิดเห็นของกรรมการเสนอให้หน่วยงานของรัฐเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจ โดยหน่วยงานของรัฐอาจตัดสินใจโดยไม่เห็นด้วยกับความคิดของประชาชนได้

แต่หน่วยงานของรัฐต้องให้เหตุผลประชาชนทราบว่าทำไมจึงต้องตัดสินใจ ชัดแจ้ง หรือไม่เห็นด้วยกับประชาชน

3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ประชาชนสามารถร่วมกับหน่วยงานของรัฐในรูปแบบของคณะกรรมการเจรจาต่อรองร่วมกับคณะกรรมการที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อให้ร่วมกันแก้ไขปัญหาของประชาชน ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมกันรับทราบปัญหา ร่วมคิดและร่วมหาแนวทางการแก้ปัญหา ร่วมกัน โดยผลสรุปของการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าวต้องผูกพันการตัดสินใจของผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย โครงการหรือกิจกรรมของรัฐ

4. ประชาชนมีอำนาจตัดสินใจด้วยตนเอง ประชาชนสามารถกระทำได้ในรูปแบบลงประชามติ ซึ่งจะต้องเป็น นโยบาย โครงการหรือกิจกรรม ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติและประชาชน และรัฐไม่สามารถตัดสินใจได้จึงต้องคืนอำนาจให้ประชาชนตัดสินใจด้วยประชาชนเองและรัฐต้องปฏิบัติตามมติของประชาชน

องค์การสหประชาชาติ (อ้างถึงใน พรชัย ตระกูลวรานนท์, สายฝน น้อยทิด, รุ่งนภาพภาพ, 2552) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า การมีส่วนร่วมที่ดำเนินอยู่โดยทั่วไป สามารถสรุปได้เป็น 5 รูปแบบ คือ

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้ ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้การได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) การปรึกษาหารือ เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบเพื่อที่จะรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมหรือประกอบการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ การปรึกษาหารือยังเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการกระจายข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนทั่วไปและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงการและกิจกรรมมากขึ้น และเพื่อให้มีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบทางเลือกในการตัดสินใจ

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) การประชุมรับฟังความคิดเห็น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรม และผู้มีอำนาจตัดสินใจในการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำ ความเข้าใจ และค้นหาเหตุผลที่จะดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่นั้นหรือไม่ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายรูปแบบรูปแบบที่พบเห็นกันบ่อย ได้แก่

- การประชุมในระดับชุมชน (Community Meeting) การประชุมลักษณะนี้จะต้องจัดขึ้นในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมจะต้องส่งตัวแทนเข้าร่วมเพื่ออธิบายให้ที่ประชุมทราบถึงลักษณะโครงการและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและตอบข้อซักถามการประชุมในระดับนี้อาจจะจัดในระดับที่กว้างขึ้นได้ เพื่อรวมหลาย ๆ ชุมชนในคราวเดียวกัน ในกรณีที่มีหลายชุมชนได้รับผลกระทบ

- การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (Technical Hearing) สำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้งในเชิงวิชาการ จำเป็นจะต้องมีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ โดยเฉพาะสาขาจากภายนอกมาช่วยอธิบายซักถาม และให้ความเห็นต่อโครงการ การประชุมอาจจะจัดในที่สาธารณะทั่วไป ผลการประชุมจะต้องนำเสนอต่อสาธารณะและผู้เข้าร่วมประชุมต้องได้รับทราบผลดังกล่าวด้วย

4. การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนการดำเนินการมีชัดเจนมากขึ้น เป็นเวทีในการนำเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบัง ทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ การประชุมและคณะกรรมการจัดการการประชุมจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับมีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจนและแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบทั่วกัน ซึ่งอาจมาจากการร่วมกันกำหนดขึ้นทั้งนี้รูปแบบการประชุมไม่ควรจะเป็นทางการมากนัก และไม่เกี่ยวข้องกับนัยของกฎหมายที่จะต้องมีการชี้ขาดเหมือนการตัดสินใจในทางกฎหมาย การจัดประชุมจึงอาจจัดในหลายวันและไม่จำเป็นต้องจัดเพียงครั้งเดียวหรือสถานที่เดียวตลอดไป

5. การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งในทางปฏิบัติที่จะให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ไม่สามารถดำเนินการให้เกิดขึ้นได้ง่าย ๆ อาจดำเนินการให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบ เลือกตัวแทนของตนเข้าไปนั่งในคณะกรรมการใดคณะหนึ่งที่มีอำนาจตัดสินใจ รวมทั้งได้รับเลือกในฐานะที่เป็นตัวแทนขององค์การที่ทำหน้าที่เป็นผู้แทนประชาชนในพื้นที่ซึ่งประชาชนในพื้นที่ซึ่งประชาชนจะมีบทบาท ชี้นำการตัดสินใจได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการพิเศษนั้น ๆ ว่าจะมีการวางน้ำหนักของประชาชนไว้เพียงใด

ทวีทอง ทงษ์วิวัฒน์ (2527) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนมีดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน

3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน
 4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
 5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
 6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
 7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
 8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้
- ทั้งนี้ โดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

ทั้งนี้ เมื่อศึกษาค้นคว้าเรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยขอสรุปเรื่องรูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วม มีส่วนประกอบสำคัญ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นและมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการที่เกิดจากความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นที่ตอบสนองประชาชนได้อย่างเต็มที่
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม คือ การที่ประชาชนมีการสนับสนุนและเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น โดยมีการสนับสนุนด้วยแรงงาน แรงเงิน และทรัพยากรอื่น ๆ
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลทุก ๆ ด้าน
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ การที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับท้องถิ่นของตนเพื่อให้เกิดความชัดเจน และโปร่งใส รวมถึงตรวจสอบได้โดยประชาชน

กระบวนการการมีส่วนร่วม

ปาริชาติ วัลย์เสถียร และคณะ(2543) กระบวนการมีส่วนร่วม มีดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน จะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนได้ร่วมกันเรียนรู้สภาพของชุมชน การดำเนินชีวิต ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำงาน และร่วมกันค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยจะมีการรวมกลุ่มอภิปรายและแสดงความคิดเห็น เพื่อการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงานและทรัพยากรที่จะต้องใช้

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนา โดยการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน หรือเข้าร่วมบริหารงาน การใช้ทรัพยากร การประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งด้านวัตถุ และจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของบุคคล และสังคม

ณรัชชอร์ ศรีทอง (2554) กระบวนการ หรือขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 4 ขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง คือ

1. การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ประกอบด้วย การรับรู้ การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน และร่วมวางแผนโครงการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และการตัดสินใจ

3. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ หรือผลของโครงการหรือผลของการตัดสินใจที่จะเกิดขึ้น

4. การมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินผล จะกลายเป็นปัจจัยนำเข้าในกระบวนการมีส่วนร่วมในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งจะเป็นขั้นตอนของการวางแผนต่อไป

จากการศึกษากระบวนการการมีส่วนร่วมทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปกระบวนการการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน จะก่อให้เกิดกระบวนการร่วมกันคิด และทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นที่ตรงกัน

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยการนำความคิดเห็นมาสรุปออกมาเป็นหลักในการบริหารจัดการท้องถิ่น ทั้งในด้านบุคคล ทรัพยากร และวิธีการที่นำมาแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนา ทั้งในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ เงิน และแรงงาน เป็นต้น

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา โดยอยู่บนหลักของความเสมอภาคของประชาชนในท้องถิ่น

ข้อดีของการมีส่วนร่วม

ทะนงศักดิ์ คุ่มไชนะและคณะ(2534) ได้สรุปข้อดีของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ประชาชนยอมรับ โครงการมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็น โครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน

2. ประชาชนจะมีความรู้สึกผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากขึ้น
3. การดำเนินโครงการจะราบรื่นได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากขึ้น
4. โครงการจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนมากขึ้น และมีการระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนามากขึ้น
5. จะช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนมากขึ้น

จิตจำนง กิติกริตติ , ชัยวัฒน์ สิทธิกราดร (2532) ได้สรุปข้อดีของการมีส่วนร่วมไว้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. ทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วมกันทำกิจกรรมทำให้แต่ละฝ่ายได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จนไปสู่การยอมรับความแตกต่างในรูปร่าง ความรู้ นิสัย ค่านิยม ต่าง ๆ อันเป็นรากฐานสำคัญของประชาธิปไตย
2. ทำให้งานที่ยากบางอย่างสำเร็จขึ้นมาได้ งานหลายอย่างหากทำเพียงผู้เดียว หรือน้อยคนอาจไม่สำเร็จ ต้องให้ผู้มาร่วมงานหลายคนจึงจะสำเร็จ เช่น การสร้างบ้าน สร้างเจดีย์ สร้างสิ่งมหัศจรรย์ของโลกเช่น ทักษมาฮัล กำแพงเมืองจีน หรืองานบางอย่างต้องการความร่วมมือโดยตลอด เช่น การลดปริมาณขยะ จึงต้องให้คนทั้งชุมชนเห็นด้วยและร่วมกันปฏิบัติ
3. ทำให้บุคคลคิดช่วยตนเอง เพราะถ้ารัฐเป็นฝ่ายทำให้ก็จะรอความช่วยเหลือ หากมาร่วมกันพิจารณา อาจทำบางสิ่งได้เอง และจะร่วมดูแลรักษาสิ่งนั้นมากขึ้น
4. ทำให้ความช่วยเหลือนั้นตรงกับที่ต้องการ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในชั้นการระบุประเด็นปัญหาและความต้องการ จึงไม่เกิดปัญหาที่สร้างไว้เพื่อใช้แล้วไม่ใช่ให้เกิดประโยชน์ เช่นที่อ่านหนังสือในหมู่บ้าน สะพานลอยให้คนข้าม ซึ่งทำแล้วไม่มีผู้ใช้ก็เสียประโยชน์ไป
5. มักทำให้ประหยัดทรัพยากรลงได้ เพราะการช่วยตรงกับความต้องการที่จะใช้จะทำ และยังอาจมีแรงงานจากการมีส่วนร่วมมาช่วยได้ อาจมีบ้างถ้ามีส่วนร่วมจนเหนื่อย ไม่มีการจัดการที่ดีก็อาจสิ้นเปลืองทรัพยากรมากกว่าที่ควร หรืออาจเกิดความเสียหายก็ได้
6. ทำให้รู้สึกเป็นเจ้าของ การมาร่วมคิดร่วมทำ ทำให้รู้สึกเป็นเจ้าของ ก็มีร่วมกันดูแลรักษาซ่อมแซม และมีความภูมิใจในสิ่งที่ตนร่วมกันทำขึ้นมาสิ่งของที่บุคคลได้ทำร่วมกันมาจึงอยู่คงทน
7. เพิ่มทางเลือกที่ดีเพื่อการตัดสินใจ การได้รับรู้ในโครงการอย่างละเอียดทำให้ช่วยกันหาทางเลือก (ทางออก) หลายทางที่สมบูรณ์และเหมาะสมที่สุด ทำให้เกิดผลเสียหายน้อยลงหรือเกิดผลดีมากกว่าการไม่ให้เข้ามามีส่วนร่วม

8. เกิดการสร้างฉันทามติ (consensus building) หรือการเห็นพ้องต้องกันขึ้นมาได้ โดยในประเทศตะวันตกการมีส่วนร่วมของประชาชน มักทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างคู่กรณี เกิดการสร้างข้อตกลงที่มั่นคง ยืนยงได้

9. ทำให้ชุมชนหรือสังคมเข้มแข็ง เพราะชุมชนที่เข้มแข็งควรต้องมีส่วนร่วมกัน ตัดสินใจร่วมดูแลปกครองพิทักษ์ผลประโยชน์ของชุมชน หรือสังคมนั้นเองโดยการมีส่วนร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเสมอ ๆ ทำให้ชุมชนรู้สึกว่าได้ควบคุมโชคชะตาของตนเอง แทนที่จะเป็นผู้ชำนาญที่อื่นที่ “เขาไม่รู้จัก” หรือไม่ไว้ใจมาควบคุม-สั่งการ

10. ทำให้การดำเนินงานของชุมชนหรือสังคมนั้นโปร่งใส เพราะ การมีส่วนร่วม เพื่อกิจการสาธารณะอยู่เสมอทำให้ผู้ที่จะทุจริต คดโกงที่หวังแรงกระทำได้ยากขึ้น กลัวพลังการมีส่วนร่วมของประชาสังคม (civil society) แม้นักการเมือง ข้าราชการระดับสูงที่ไม่ค่อยปฏิบัติงานก็กลัวการเสนอให้ออกจากตำแหน่ง โดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เกินกว่า 50,000 รายชื่อเสนอ เพื่อวุฒิสภาพิจารณาปลดออกจากตำแหน่ง

11. ทำให้บุคคลที่อาจยอมรับยากยอมรับ โครงการนั้นได้ โดยยอมรับว่าเมื่อมีโครงการแล้วตนอาจเสียประโยชน์ไปบ้างแต่เมื่อมีค่าชดเชยที่เหมาะสมและคนอื่น ๆ ยอมรับ โครงการนั้น ก็เห็นแก่ประโยชน์ของคนส่วนใหญ่

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

ความหมายของการพัฒนา

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2549) การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปทิศทางที่ดีกว่าเดิม เพื่อให้ประชาชนหรือชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความเจริญก้าวหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนั้น ได้มีการกำหนดไว้ก่อนและครอบคลุมทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ หรืออาจแบ่งเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง นอกจากนี้แล้ว การพัฒนาในแง่ที่เป็นกระบวนการ (process) จะประกอบด้วยหลายขั้นตอน (stages) ที่มีความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยง (relation or linkage) และสอดคล้องกัน การพัฒนายังเป็นกระบวนการต่อเนื่อง (continuing process) คือ หลังจากดำเนินกิจกรรมพัฒนากิจกรรมหนึ่งผ่านไปแล้ว ก็จะนำไปสู่การเริ่มดำเนินกิจกรรมพัฒนาอีกเรื่องอื่นต่อไปอีก

ทะนงศักดิ์ กุ่มไข่น้ำและคณะ(2534) “พัฒนา” ถ้ามองทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ หมายถึง

1. การสร้างสรรค์เปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นกว่าเดิม จากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่ง หรือจากลักษณะหนึ่งไปสู่อีกลักษณะหนึ่ง

2. การเสริม รักษา ปรับปรุง ชะลอ ยับยั้งความเสื่อมโทรมหรือชำรุดสึกหรอ ให้สามารถ
ใช้ประโยชน์ได้นานที่สุด คຸ້ມຄ່າທີ່ສຸດ

ดังนั้น คำว่า “การพัฒนา” จึงหมายถึงการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลง
ในแนวความคิดและเปลี่ยนแปลงการกระทำ ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงนั้น มีการวางแผนไว้
แน่นอนล่วงหน้า

สุกัญญา วรแสน (2550) การพัฒนา หมายถึง การทำให้ดีขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การมี
ส่วนร่วม การจัดสรรทรัพยากร โดยมุ่งเน้นให้คนในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา (Development) คือ ขบวนการ
พัฒนาซึ่งเป็นขั้นตอนของความก้าวหน้า ขบวนการที่เปลี่ยนแปลงจะเป็นความสำเร็จอย่างมีขั้นตอน
ทีละเล็กทีละน้อย การพัฒนา (Development) คือ ขบวนการที่ต่อเนื่อง ซึ่งแสดงความสามารถของ
มนุษย์ในการควบคุมการดำรงชีพของพวกเขาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งเขา
ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาว่าต้องมุ่งเน้น ไปยัง ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต
ในอนาคต ความสามารถของตัวบุคคลในการช่วยเหลือตนเอง และความสามารถในการควบคุมตัว
เขาเอง

สนธยา พลศรี (2533) “การพัฒนา” เป็นกระบวนการของการเคลื่อนไหวจากสภาพที่ไม่
น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจ การพัฒนาเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไม่หยุดนิ่ง

จากความหมายของการพัฒนา ผู้วิจัยขอสรุป คำว่า “การพัฒนา” หมายถึงการ
เปลี่ยนแปลงที่ก้าวหน้า ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในแนวความคิดและเปลี่ยนแปลงการกระทำที่
คำนึงถึงการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่ดีขึ้น โดย
ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงนั้นมีการวางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า และมีขั้นตอนอย่างมีระบบจน
ไปถึงขั้นตอนการประเมินผล และที่สำคัญของการพัฒนาที่มีศักยภาพจำเป็นต้องให้ประชาชนต้อง
เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นๆ

ความหมายของการพัฒนาท้องถิ่น

พานี เรียงทอง และคณะ (2552) การพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การทำให้เกิดความเจริญขึ้น
จากเดิมที่เป็นอยู่ในทางดีขึ้นและตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง
และทางด้านกายภาพ เช่น การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สะดวกสบาย มีความสุข และมี
สภาพแวดล้อมที่ดีมีบริการสาธารณะ ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ดี

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2527) ได้กล่าวถึงการพัฒนาท้องถิ่นไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง ความ
เจริญ การรอกงาม การเติบโตเต็มที่ การพัฒนาท้องถิ่นนั้นเป็นการพัฒนาชุมชนซึ่งย่อมต้องเกิดจาก
ประชาชนภายในชุมชนนั้นๆ เป็นผู้ก่อขึ้น ให้ประชาชนเป็นเจ้าของโครงการพัฒนาเช่นเดียวกับทาง

ราชการ ซึ่งเท่ากับเป็นการระดมประชาชนเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในการพัฒนา ทำให้กระแสกำลังแห่งการพัฒนาแข็งแกร่ง กว้างขวางทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะในงานพัฒนาใดๆ ก็ตามจะประสบผลสำเร็จได้มากที่สุดน่าจะมาจากการพัฒนาที่ประชาชนเปลี่ยนฐานะจากการเป็นผู้ถูกพัฒนามาเป็นผู้กระทำการพัฒนาเสียเอง โดยองค์ประกอบในการพัฒนาชุมชนมี 5 ประการ ได้แก่

1. มุ่งที่ความต้องการรวม (ทั้งหมด) ของชุมชน
2. กระตุ้นให้เกิดการช่วยตนเอง
3. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการประยุกต์
4. ผนึกระดมความเชี่ยวชาญเฉพาะจากสาขาวิชาต่าง ๆ
5. อยู่บนพื้นฐานความต้องการที่เกิดจากประชาชนในชุมชน

จารุพันธ์ อินวาท (2550) การพัฒนาท้องถิ่น คือ การพัฒนาที่เกิดขึ้นจากประชาชน ในบทบาทที่ประชาชนมีส่วนร่วมกับหน่วยการบริหารท้องถิ่น โดยเปลี่ยนฐานะจากการเป็นผู้ถูกพัฒนามาเป็นผู้กระทำการพัฒนาเอง โดยความร่วมมือดังกล่าว มีจุดมุ่งหมายเพื่อความต้องการทั้งหมดของชุมชน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นของชุมชน

รักขิม เสงหลี (2552) การพัฒนาท้องถิ่น เป็นกระบวนการเสริมสร้างความเจริญของท้องถิ่นอย่างมีระบบทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น และหลักการในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นเป็นการทำงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ดังนั้น บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นทั้ง ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จะต้องเป็นไปในลักษณะการกระตุ้นและชี้นำประชาชนใน ท้องถิ่นให้เกิดความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหาหรือสนองความต้องการของตน ซึ่งจะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของการพัฒนาท้องถิ่น ผู้วิจัยขอสรุปไว้ว่า การพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการที่กระทำอย่างมีระบบ แบบแผน เพื่อที่จะก่อให้เกิดการก้าวหน้า และเสริมสร้างความเจริญออกงามในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง กระบวนการเหล่านั้นจำเป็นต้องเกิดขึ้นจากประชาชนในท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก มีการรวมกลุ่มและระดมความคิดในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดจนร่วมกันทำนุบำรุงรักษาให้คงไว้ จนก่อให้เกิดความกินดีอยู่ดีของประชาชนในท้องถิ่น มีความสุข และสามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาท้องถิ่นจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นจะก่อให้เกิดท้องถิ่นมีรากฐานแข็งแรงและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบของการพัฒนาท้องถิ่น

ปาริชาติ วัลย์เสถียร (2542) กล่าวถึงองค์ประกอบของการพัฒนา ท้องถิ่นดังนี้

1. การพัฒนาท้องถิ่น คือ ความพยายามที่จะยกมาตรฐานการครองชีพของ ประชาชนภายในท้องถิ่นให้ดีขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ ประชาชนภายในท้องถิ่น มีความเจริญขึ้นทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
2. การพัฒนาท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมหรือลักษณะทางกายภาพตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชน การประพฤติปฏิบัติแบบเก่าๆของประชาชนในท้องถิ่น อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ด้วยวิธีการให้การศึกษาแก่ประชาชนโดยเน้นที่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและแนวคิดให้ถูกทิศทาง
3. การดำเนินงานจะต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน หมายถึง กิจกรรมใดๆที่จะนำไปส่งเสริมให้ประชาชนรับไปปฏิบัติจะต้องเป็นความต้องการของประชาชน อยู่แล้ว หรือเป็นกิจกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชน และสามารถทำให้ ประชาชนรู้สึกต้องการได้
4. การพัฒนาท้องถิ่นจะต้องใช้หลักการช่วย เร่งเร้า ส่งเสริมให้ประชาชนเกิด ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนดำเนินการไปตามโครงการพัฒนานั้นๆ
5. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นเตือน ชี้แนะ และส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่มขึ้น
6. รัฐบาลหรือแหล่งความช่วยเหลือจากภายนอก จะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือสิ่ง ที่เกินความสามารถที่ประชาชนในท้องถิ่นจะจัดหามาเองได้ เช่น ความรู้ทางวิชาการ วัสดุและเงิน เท่าที่จำเป็น
7. จะต้องมีการรวบรวมผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ เข้าด้วยกัน มิใช่ดำเนินการเพียง หน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง เพราะปัญหาของชุมชนอยู่นอกเหนือความสามารถของหน่วยงานหนึ่ง หน่วยงานใด โดยเฉพาะ และการที่จะพัฒนาชุมชนให้ได้ผล จะต้องเป็นการพัฒนาโดยทั่วไปและมุ่ง ประชาชนเป็นหลัก ดังนั้นจึงใช้หลักการที่เรียกว่า Holistic approach คือ มุ่งที่จะพัฒนาทุกๆ ด้าน ไม่ใช่ด้านใดด้านหนึ่ง
8. กระบวนการพัฒนาท้องถิ่นจะต้องพิจารณาถึงสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ท้องถิ่นเป็นหลัก
9. วิธีการในการพัฒนาท้องถิ่นให้อาศัยหลักการ และแนวทางระบอบ ประชาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการดำเนินการ

หลักการพัฒนาท้องถิ่น

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2542) กล่าวถึงหลักการพัฒนาท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. หลักการมีส่วนร่วม โดยการเสริมสร้าง และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม อย่างเต็มที่ในทุกขั้นตอนการทำงาน

2. หลักความสมดุลของการพัฒนา โดยควรคำนึงถึงความสมดุลของการพัฒนา ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในลักษณะของ Holistic Approach เพราะเป็นที่ประจักษ์ชัด ว่า การพัฒนาทั้งสามประการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด การจะเน้นด้านใดด้านหนึ่ง มากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมจะได้รับการกำหนดโดยลักษณะ และความเข้มข้นของปัญหาที่แต่ละ ท้องถิ่น เฉพาะอยู่เป็นสำคัญ ทั้งนี้ต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้เสียเปรียบ และกลุ่มคนยากจนใน ท้องถิ่นที่จะ พัฒนาให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเท่าเทียมกับสมาชิกอื่นๆ ในท้องถิ่น

3. หลักการพึ่งตนเอง โดยประชาชนจะต้องมีอิสระในการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติ โดยใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาภายในท้องถิ่นให้มากที่สุดเป็นเบื้องต้น ซึ่งหากมีโอกาส ได้เรียนรู้ และปฏิบัติมากขึ้นก็จะเพิ่มความเชื่อมั่นและความรู้สึกที่จะพึ่งตนเองให้สูงขึ้น

4. หลักความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้แต่ละท้องถิ่นย่อมจะมี ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นของตนเอง การดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นควรจะได้ มีความ สอดคล้องกับวัฒนธรรมที่ดำรงต่อชีวิตท้องถิ่น

นวพรรณ มังคละพลัง (2546) ได้กล่าวถึงการพัฒนาแนวใหม่ที่เมืองคัมภีร์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ความเสมอภาคในการกระจายข่าวผลประโยชน์ทางสังคม เศรษฐกิจและอื่นๆ โดยชาว ชนบทและคนยากไร้เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญและการปิดช่องว่างของความแตกต่างทางสังคมและ เศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและปฏิบัติตามแผนเพื่อพัฒนาตนเอง

3. การพึ่งพาตนเองและความเป็นอิสระในการพัฒนา โดยเน้นศักยภาพหรือความสำคัญของ ทรัพยากรในท้องถิ่น

4. การรวมระบบที่ยืดประเพณีและระบบทันสมัยเข้าด้วยกันและการผสมผสานความคิด เก่าและใหม่

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กาญจนา พยัคฆพงษ์ (2551) ได้ศึกษา “ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจังหวัดนครปฐมต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น” กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ ประชาชนในจังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มใช้วิธีการสุ่มแบบขั้นตอน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการดำเนินการด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามประเมินผล ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน และการรับรู้ข่าวสารการเมืองท้องถิ่นต่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ และพื้นที่อาศัยต่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ณัฐปรายช์ ชัยสินคุณานนท์ (2554) ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา และด้านการริเริ่มการพัฒนา และอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการพัฒนา ด้านการดำเนินการพัฒนา และด้านการประเมินผลการพัฒนา ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย ที่มี เพศ อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยแตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มี เพศ และหมู่บ้านที่อาศัย แตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน พบว่าโดยรวมการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการริเริ่มการพัฒนา ด้านการดำเนินการพัฒนา และด้านการประเมินผลการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พิชิต ไทยนิยม (2553) ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาลตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาลตำบลบางปะกง ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาพัฒนาชุมชนด้านการร่วมดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชน และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มากที่สุด คือ ด้านการร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาพัฒนาชุมชน

และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน น้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน จากการศึกษา พบว่า การศึกษา อาชีพและรายได้ เป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ส่วน เพศ อายุ สถานภาพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่และความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน พบว่า ไม่เป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

พานี เรียงทอง, ศราวุฒิ นามลีลา, อธิรัก กายะชาติ (2552) ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา ด้านการเสนอปัญหาและร่วมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนา และด้านการควบคุม ติดตาม และประเมินผล ผลทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพรายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย มีความ สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนระยะเวลาการอยู่อาศัยไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตยทั้งนี้จำเป็นต้องส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ ขั้นตอนของการพัฒนาให้มากขึ้นตั้งแต่ขั้นตอนการเสนอปัญหาและร่วมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนา ขั้นตอนดำเนินงานตามแผนพัฒนา และขั้นตอนควบคุม ติดตาม และประเมินผล เพื่อให้ตำบลบางเตยมีการพัฒนาที่ดีขึ้น และเป็นการพัฒนาที่ตอบสนองตามความต้องการของประชาชนในทุกภาคส่วน

เพ็ญศรี จ้อยนุแสง (2550) ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการศึกษา พบว่า ประเภทการมีส่วนร่วมแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามประเมินผล ประเภทการมีส่วนร่วมของประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ร่วมคิดและร่วมวางแผน และประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ร่วมติดตามประเมินผล ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลางจำแนกตามอายุ เพศ การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

เรวัตร กนกวิรุพห์ (2550) ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง

มีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย ด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการกำหนดความสำคัญของปัญหาและการวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 อยู่ในระดับน้อย ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.59 อยู่ในระดับน้อย ความแตกต่างระหว่างอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 ความแตกต่างระหว่างเพศ และสถานภาพการสมรส ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

วารคม ยี่มน้อย (2549) ศึกษา “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา” ผลจากการศึกษา พบว่าประชาชนของตำบลไทยสามัคคี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ประชาชนทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 68 และร้อยละ 54.6 สมรสแล้ว จำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ในระหว่าง 3-5 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 3 คนและมากที่สุด 7 คน ทั้งนี้การประกอบอาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 47.8 รองลงมาประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 21.7 และพบว่าความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนาตำบลไทยสามัคคีของประชาชนส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ ภูมิลำเนาเดิม นอกพื้นที่ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ และการได้รับรู้ข่าวสาร โดยโครงการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มาก ได้แก่ โครงการอบรมสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 82.3 และโครงการที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ โครงการจัดซื้อเตาเผาขยะ ร้อยละ 5.8 ขณะที่โครงการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดิน ได้แก่ โครงการประปาหมู่บ้าน และโครงการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนมีส่วนร่วมร้อยละ 70.5 และ 51.8 ตามลำดับ

วีรชาติ เมืองใจ (2552) ศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่วนด้านที่อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ตามลำดับ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาจกล่าวได้ว่า กลไกที่สำคัญของการพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นที่พวกเขาได้อาศัยอยู่ เพราะประชาชนเท่านั้นที่เข้าใจถึงปัญหาและข้อบกพร่องเหล่านั้นได้ตรงจุดของปัญหาอย่างแท้จริง ประชาชนจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตั้งแต่ต้นจนจบ นั่นคือ มีส่วนร่วมในการร่วมเสนอปัญหา ตัดสินใจ ดำเนินการตามแผน ควบคุม ติดตามและประเมินผล และร่วมกันทำนุบำรุงรักษาให้คงไว้ ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนา คือ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม ตลอดจนการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการพัฒนา สิ่งต่างๆเหล่านี้มีส่วนช่วยให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาท้องถิ่น และสร้างความเป็นไปได้ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาได้มากขึ้น รวมถึงการเกิดการพัฒนาท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมประชาชนที่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงจุดและทั่วถึงอย่างยั่งยืน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยกำหนดระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ระเบียบวิธีวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรที่ศึกษา
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเน้นการสำรวจเพื่อใช้วิธีการอธิบายข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จากนั้น นำไปสรุปผลการวิจัยในประเด็นลักษณะและระดับการมีส่วนร่วม และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ครั้งนี้ มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 6 หมู่บ้าน ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,835 คน (ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2554)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนวณจำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากรทั้งหมด 1,835 คน (ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2554) โดยใช้หลักการคำนวณยามาเน่ Yamane's (Taro Yamane, อ้างถึงใน สุธรรมรัตน์ โชติ. 2551) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 สำหรับความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 และจัดแบ่งจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional stratified random)

ขั้นที่ 1 คำนวณจำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้หลักการคำนวณยามาเน่ โดยใช้สูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา
 e = ระดับค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (0.05)
 n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น } n &= \frac{1,853}{1 + [1,853 \times (0.05)^2]} \\ n &= 328.41 \end{aligned}$$

ดังนั้น สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ จำนวน 328 คน

ขั้นที่ 2 จัดแบ่งจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional stratified random) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนแต่ละกลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 1 ข้อมูลประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด จำแนกตามหมู่บ้าน (ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2554)

หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านท่าลาน	945	169
หมู่ที่ 2 บ้านวัดสิงห์ทอง	105	19
หมู่ที่ 3 บ้านคลองบางปะกุน	192	34
หมู่ที่ 4 บ้านคลองตะเคียน	177	32
หมู่ที่ 5 บ้านคลองบ้านเก่า	107	19
หมู่ที่ 6 บ้านคลองบางน้อย	309	55
รวม	1,835	328

3. ตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด มีดังนี้

3.1.1 เพศ

3.1.2 อายุ

3.1.3 ระดับการศึกษา

3.1.4 อาชีพ

3.1.5 รายได้

3.1.6 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

3.1.7 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: ทัศนศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด 4 ด้าน ได้แก่

3.2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3.2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

3.2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

3.2.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : ทัศนศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาค้นคว้าจาก เอกสาร หนังสือ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิด โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้ (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นแบบตรวจรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: ทัศนศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	5 ข้อ
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	5 ข้อ
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	5 ข้อ
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล	5 ข้อ

แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบสอบถามจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ของลิเคอร์ต (Likert's Five Rating Scale อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินการปฏิบัติเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น และผู้วิจัยกำหนดคะแนนของช่วงน้ำหนัก เป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ระดับที่ 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนัก 1 คะแนน

ระดับที่ 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนัก 2 คะแนน

ระดับที่ 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนัก 3 คะแนน

ระดับที่ 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนัก 4 คะแนน

ระดับที่ 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนัก 5 คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยใช้เกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

$$\text{อันดับภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}}$$

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 5 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1 คะแนน

$$\begin{aligned} \text{อันดับภาคชั้น} &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือคือแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยมีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูล แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ จากเอกสาร ตำรา หนังสือ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามงานวิจัย

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถาม โดยการพัฒนาแบบสอบถามตามแนวทางของ พงศ์ปกรณ์ ไหมวงศ์, 2553 และ ทองใบ หนูไพล, 2550

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency หรือ IOC) ที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ +0.5 ขึ้นไป ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 0.967 (แสดงในภาคผนวก ก)

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ผู้วิจัยจะศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.932

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามไปใช้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งหมด 328 คน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในด้านการมีส่วนร่วมจาก เอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการ เรียบเรียงข้อมูลและอธิบายผลการศึกษาวิจัย

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยกำหนดให้ ตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นพื้นที่เป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความ อนุเคราะห์จากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ใน การเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ส่งหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัด นนทบุรี

2.3 เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มประชากรที่ ต้องการศึกษาคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

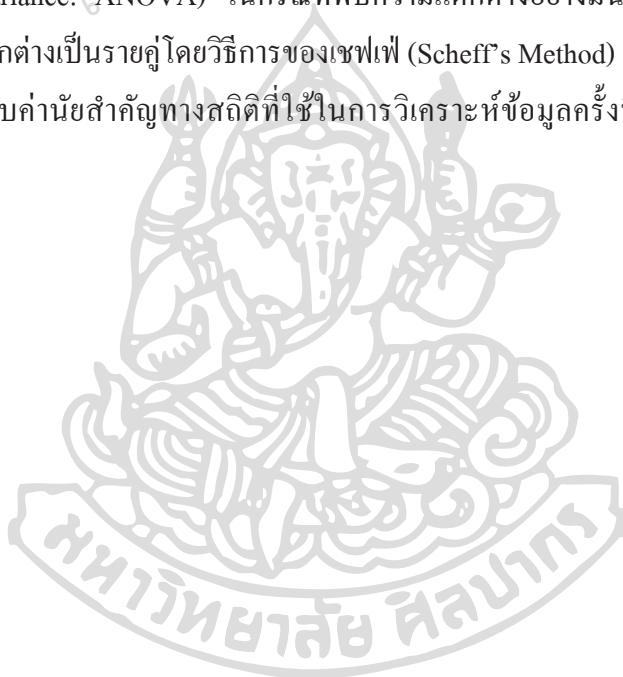
การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวม แบบสอบถามและนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้นจึงนำมา วิเคราะห์ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for Social Science) โดยการคำนวณหาค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การ บริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยการคำนวณหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency; n) และค่าร้อยละ (Percentage; %)

2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยการคำนวณหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean; \bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation; S.D.)

3. ทดสอบสมมติฐาน โดยการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที่ (t-test) แบบ Independent t-test และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ และช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheff's Method)

สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งหมด 1,835 คน (ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2554) และ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 328 คน จากนั้นนำ แบบสอบถามไปวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for Social Science) ผลที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลด้วยการบรรยายเชิงพรรณนาประกอบตารางอธิบายข้อมูล โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency; n) และค่าร้อยละ (Percentage; %)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency; n) ค่าร้อยละ (Percentage; %) ค่าเฉลี่ย (Mean; \bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation; S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ และช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้วิจัยใช้ความถี่และค่าร้อยละ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

n = 328

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ		
- ชาย	155	47.3
- หญิง	173	52.7
รวม	328	100
อายุ		
- 18-31 ปี	66	20.1
- 32-45 ปี	82	25.0
- 46-59 ปี	99	30.2
- 60-73 ปี	54	16.5
- 73 ปีขึ้นไป	27	8.2
รวม	328	100
ระดับการศึกษา		
- ไม่ได้ศึกษา	13	4.0
- ประถมศึกษา	115	35.1
- มัธยมศึกษา	75	22.9
- ปวช./ปวส./อนุปริญญา	70	21.3
-ปริญญาตรี	47	14.3

ตารางที่ 2 (ต่อ)

n = 328

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
-ปริญญาโทหรือสูงกว่า	8	2.4
รวม	328	100
ระดับการศึกษา		
-ไม่ได้ศึกษา	13	4.0
-ประถมศึกษา	115	35.1
-มัธยมศึกษา	75	22.9
-ปวช./ปวส./อนุปริญญา	70	21.3
-ปริญญาตรี	47	14.3
-ปริญญาโทหรือสูงกว่า	8	2.4
อาชีพ		
-เกษตรกร	78	23.8
-รับจ้างทั่วไป	37	11.3
-ข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ	64	19.5
-ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	61	18.6
-รัฐวิสาหกิจ	7	2.1
-พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	46	14.0
-แม่บ้าน	21	6.4
-นักศึกษา	14	4.3
รวม	328	100
รายได้ (ต่อเดือน)		
-ต่ำกว่า 5000 บาท	76	23.2
-5000 - 10000 บาท	165	50.3
-10001 - 15000 บาท	39	11.9
-15001 - 20000 บาท	20	6.1
-20000 บาทขึ้นไป	28	8.5
รวม	328	100

ตารางที่ 2 (ต่อ)

n = 328

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	7	2.1
-ต่ำกว่า 5 ปี	69	21.0
-5-20 ปี	80	24.4
-21-35 ปี	88	26.8
-36-50 ปี	84	25.6
-50 ปีขึ้นไป		
รวม	328	100
ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร		
- การพูดคุย/สนทนา	212	64.6
- แผ่นพับ/ใบปลิว	14	4.3
- เครื่องกระจายเสียง	17	5.2
- โปสเตอร์/ป้ายประกาศ	70	21.3
- เว็บไซต์	7	2.1
- วิทยุชุมชน	8	2.4
รวม	328	100

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 328 คน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ผู้วิจัยใช้ความถี่และค่าร้อยละ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยส่วนใหญ่มีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เป็นเพศหญิง จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 52.7 เป็นเพศชาย จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3 เนื่องจากช่วงที่ไปเก็บข้อมูลเป็นช่วงเวลาที่ผู้ชายออกไปทำงาน ผู้หญิงมักอยู่เฝ้าบ้าน จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

อายุ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 46 ถึง 59 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 32 ถึง 45 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 25 อายุระหว่าง 18 ถึง 31 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.1 อายุระหว่าง 63 ถึง 73 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 และน้อยที่สุดคือ อายุมากกว่า 73 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในวัยชรา บางคนก็สามารถให้ข้อมูลได้ บางคนก็ไม่สามารถให้ข้อมูลได้เลย

ระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามากที่สุดคือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 ระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 ระดับปริญญาตรี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ไม่ได้ศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4 และน้อยที่สุดคือ ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 เนื่องจากรัฐบาลสมัยนั้นมีนโยบายให้ประชาชนเรียนตามการศึกษาภาคบังคับ คือระดับประถมศึกษา หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วก็ต้องออกมาประกอบอาชีพต่อไป

อาชีพ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 รองลงมาคือ อาชีพข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 อาชีพ พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 14 อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 อาชีพแม่บ้าน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 อาชีพนักศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และน้อยที่สุดคือ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 อาจเนื่องมาจาก อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำเกษตรกรรม

รายได้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,000 ถึง 10,000 บาท จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 ระหว่าง 10,001 ถึง 15,000 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 ระหว่าง 15,001 ถึง 20,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และน้อยที่สุดคือ 20,000 บาท ขึ้นไป เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจึงทำให้มีรายได้ต่อเดือนไม่มากนัก

ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากที่สุด คือ ระหว่าง 36 ถึง 50 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 รองลงมาคือ 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 ระหว่าง 21 ถึง 35 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 ระหว่าง 5 ถึง 20 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 21 และน้อยที่สุด คือ ต่ำกว่า 5 ปี อาจเนื่องมาจากจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 30 ถึง 50 ปี และอาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่เกิด โดยไม่มีการโยกย้ายถิ่นฐานไปที่อื่น

ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุดจากการพูดคุย/สนทนา จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 64.6 รองลงมา คือ โปสเตอร์/ป้ายประกาศ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 เครื่องกระจายเสียง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 แผ่นพับ / ใบปลิว จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14 วิทยุชุมชน จำนวน 8 คน และน้อยที่สุด คือ เว็บไซต์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 อาจเนื่องมาจากชุมชนมีขนาดเล็กและมีความสัมพันธ์กันใกล้ชิดเป็นกันเอง จึงมีช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการพูดคุย/สนทนา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล โดยมีการจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert's Five Rating Scale, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540.) มีการกำหนดคะแนนของช่วงน้ำหนัก เป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็นลักษณะคำถามแบบให้เลือกตอบแต่ละข้อ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency; n) ค่าร้อยละ (Percentage; %) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แสดงดังตารางที่ 3 ถึง 7

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมของของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.45	1.08	น้อย
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	2.57	0.90	น้อย
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.22	0.80	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล	2.04	1.09	น้อย
การมีส่วนร่วมโดยภาพรวม	2.57	0.86	น้อย

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา โดยภาพรวม อยู่ใน ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.57, S.D. = 0.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22, S.D. = 0.80$) และพบว่าอยู่ในระดับน้อยสามด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 2.57, S.D. = 0.90$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.45, S.D. = 1.08$) และด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.04, S.D. = 1.09$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละรายด้าน ประกอบด้วย 4 ด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 4 ถึง 7

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. การได้ร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของท้องถิ่น	2.59	1.19	น้อย
2. การได้ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน	2.48	1.18	น้อย
3.การได้ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของ อบต. ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม	2.45	1.21	น้อย
4. การได้ร่วมคัดค้านแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการพัฒนา อบต. ที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น	2.27	1.16	น้อย
5. การได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน	2.49	1.12	น้อย
รวม	2.45	1.08	น้อย

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$, S.D. = 1.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับน้อยทั้งห้าข้อ คือ การได้ร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.59$, S.D. = 1.185) รองลงมา คือ การได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ($\bar{X} = 2.49$, S.D. = 1.117) การได้ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ($\bar{X} = 2.48$, S.D. = 1.181) การได้ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของ อบต. ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ($\bar{X} = 2.45$, S.D. = 1.213) และการได้ร่วมคัดค้านแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการพัฒนา อบต. ที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.27$, S.D. = 1.157)

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
6. การได้ร่วมสนับสนุนงบประมาณส่วนตัวให้กับ อบต. เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	2.10	1.09	น้อย
7. การได้ร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการดำเนินงานตามแผน/โครงการ/กิจกรรมของ อบต. ในการพัฒนาท้องถิ่น	2.10	1.10	น้อย
8. การได้เสียสละเวลาส่วนตัวมาร่วมดำเนินกิจกรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวม	2.73	1.16	ปานกลาง
9. การเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดย อบต. เช่น การจัดงานประเพณี/การรณรงค์ต่าง ๆ	3.16	1.05	ปานกลาง
10. การได้ร่วมดำเนินงานตามแผน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ในแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด	2.78	1.10	ปานกลาง
รวม	2.57	0.90	น้อย

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.57$,S.D. = 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางสามข้อ คือ การเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดย อบต. เช่น การจัดงานประเพณี/การรณรงค์ต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.16$,S.D. = 1.05) รองลงมา คือ การได้ร่วมดำเนินงานตามแผน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด ($\bar{X} = 2.78$,S.D. = 1.10) และการได้เสียสละเวลาส่วนตัวมาร่วมดำเนินกิจกรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X} = 2.73$,S.D. = 1.16) ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับน้อยสองข้อและมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ การได้ร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการดำเนินงานตามแผน/โครงการ/กิจกรรมของ

อบต. ในการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.10$, S.D. = 1.10) และ การได้ร่วมสนับสนุนงบประมาณส่วนตัวให้กับ อบต. เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.10$, S.D. = 1.09) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
11. การที่ท่านหรือบุคคลในครอบครัวได้รับการสงเคราะห์จาก อบต.	3.33	0.94	ปานกลาง
12. การที่ท่านหรือบุคคลในครอบครัวเคยได้รับการการพัฒนาคุณภาพชีวิต สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส	3.30	1.03	ปานกลาง
13. การได้รับการฝึกอบรมหรือการสนับสนุนด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ	2.57	1.09	น้อย
15. การได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาของ อบต.	3.37	0.92	ปานกลาง
รวม	3.22	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดข้อ คือ การได้รับความความสะดวกจากการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ด้านสาธารณูปโภค เช่น ด้านไฟฟ้า น้ำประปา ถนน ฯลฯ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.95) และอยู่ในระดับปานกลางสามข้อ คือ การได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาของ อบต. ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.92) รองลงมาคือ การที่ท่านหรือบุคคลในครอบครัวได้รับการสงเคราะห์จาก อบต. ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.94) และการที่ท่านหรือบุคคลในครอบครัวเคยได้รับการการพัฒนาคุณภาพชีวิต สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.03) ส่วนข้อที่เหลือน้อยอยู่ในระดับน้อย คือ การได้รับการฝึกอบรมหรือการสนับสนุนด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 1.09)

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและ ประเมินผล	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
16. การได้ร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบในการจัดซื้อ จัดจ้างของ อบต.	2.05	1.18	น้อย
17. การได้ร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินตามแผน	1.91	1.11	น้อย
18. การได้ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานก่อสร้างหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต.	1.97	1.21	น้อย
19. การได้ร่วมเสนอข้อบกพร่องจากการดำเนินงานให้กับ อบต. ได้ทราบ	2.13	1.16	น้อย
20. การได้ร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ อบต.	2.15	1.19	น้อย
รวม	2.04	1.09	น้อย

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.04$,S.D. = 1.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยทั้งห้าข้อ คือ การได้ร่วมตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของ อบต. มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.15$,S.D. = 1.19) รองลงมา คือ การได้ร่วมเสนอข้อบกพร่องจากการดำเนินงานให้กับ อบต. ได้ทราบ ($\bar{X} = 2.13$,S.D. = 1.16) การได้ร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบในการจัดซื้อ จัดจ้างของ อบต. ($\bar{X} = 2.05$,S.D. = 1.18) การได้ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานก่อสร้างหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต. ($\bar{X} = 1.97$,S.D. = 1.21) และ การได้ร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินตามแผน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.91$,S.D. = 1.11)

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent t-test และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ และช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยการใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheff's Method) โดยการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยโดยตั้งสมมติฐานตามรายตัวแปรไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามเพศ

ตัวแปรตาม	เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยรวม	ชาย	155	2.73	0.915	3.207	0.001*	ยอมรับ
	หญิง	173	2.43	0.788			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามเพศ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชาย ($\bar{X} = 2.73$) มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมมากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 2.43$)

สมมติฐานที่ 1.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันไปตามเพศ

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ

ตัวแปรตาม	เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ชาย	155	2.60	1.088	2.551	0.011*	ยอมรับ
	หญิง	173	2.30	1.053			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชาย ($\bar{X} = 2.60$) มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 2.30$)

สมมติฐานที่ 1.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันไปตามเพศ

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามเพศ

ตัวแปรตาม	เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	ชาย	155	2.73	0.987	2.894	0.004*	ยอมรับ
	หญิง	173	2.44	0.800			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามเพศ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชาย ($\bar{X} = 2.73$) มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 2.44$)

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันไปตามเพศ

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ

ตัวแปรตาม	เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ชาย	155	3.38	0.825	3.343	0.001*	ยอมรับ
	หญิง	173	3.09	0.753			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชาย ($\bar{X} = 3.38$) มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 3.09$)

สมมติฐานที่ 1.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลแตกต่างกันไปตามเพศ

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามเพศ

ตัวแปรตาม	เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล	ชาย	155	2.22	1.156	2.737	0.007*	ยอมรับ
	หญิง	173	1.89	1.012			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามเพศ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชาย ($\bar{X} = 2.22$) มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 1.89$)

สมมติฐานที่ 2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมแตกต่างกันไปตามอายุ

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม จำแนกตามอายุ

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.435	4	0.859	1.156	0.330	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	239.885	323	0.743			
	รวม	243.320	327				

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันไปตามอายุ

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	9.626	4	2.407	1.156	0.330	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	371.109	323	1.149			
	รวม	380.736	327				

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันไปตามอายุ

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุ

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมใน การดำเนิน กิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	4.288	4	1.072	1.319	0.263	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	262.457	323	0.813			
	รวม	266.745	327				

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันไปตามอายุ

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จำแนกตามอายุ

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	3.411	4	0.853	1.337	0.256	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	205.994	323	0.638			
	รวม	209.405	327				

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลแตกต่างกันไปตามอายุ

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามอายุ

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	8.684	4	2.171	1.836	0.122	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	381.838	323	1.182			
	รวม	390.522	327				

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	5.648	5	1.130	1.531	0.180	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	237.671	322	0.738			
	รวม	243.320	327				

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า "ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05"

สมมติฐานที่ 3.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	11.796	5	2.359	2.059	0.70	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	368.940	322	1.146			
	รวม	380.736	327				

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมใน การดำเนิน กิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	7.229	5	1.446	1.794	0.114	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	259.516	322	0.806			
	รวม	266.745	327				

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จำแนกตามระดับการศึกษา

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	10.354	5	2.071	3.350	0.006*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	199.050	322	0.618			
	รวม	209.405	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์เป็นรายคู่ระหว่างตามระดับการศึกษาโดยวิธีการของ LSD ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการทดสอบรายคู่ของLSD

อาชีพ	\bar{X}	ระดับการศึกษา					
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. ไม่ได้ศึกษา	2.91		-0.440	-0.503*	-0.107	-0.139	-0.192
2. ประถมศึกษา	3.35			-0.063	0.334*	0.301*	0.248
3. มัธยมศึกษา	3.41				0.396*	0.364*	0.311
4. ปวช./ปวส./ อนุปริญญา	3.01					-0.033	-0.086
5.ปริญญาตรี	3.05						-0.053
6.ปริญญาโทหรือสูง กว่า	3.10						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 22 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ไม่ได้ศึกษา มีส่วนร่วมต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษา เท่ากับ - 0.503

ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา มีส่วนร่วมสูงกว่า ระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา เท่ากับ 0.334 และสูงกว่าระดับปริญญาตรี เท่ากับ 0.301

ประชาชนที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา มีส่วนร่วมสูงกว่า ระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา เท่ากับ 0.396 และสูงกว่าระดับปริญญาตรี เท่ากับ 0.364

สมมติฐานที่ 3.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	7.321	5	1.464	1.230	0.294	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	383.201	322	1.190			
	รวม	390.522	327				

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 4. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมแตกต่างกันไปตามอาชีพ

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม จำแนกตามอาชีพ

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	34.027	7	4.861	7.432	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	209.292	320	0.654			
	รวม	243.320	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม จำแนกตามอาชีพ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม จำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม เป็นรายคู่ระหว่างอาชีพโดยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม
จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{X}	อาชีพ							
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. เกษตรกรรม	2.59		0.103	-0.511	0.108	0.793	0.323	0.382	0.808
2. รับจ้างทั่วไป	2.49			-0.614	0.092	-0.238	0.220	0.279	0.705
3. ข้าราชการ/ ลูกจ้างหน่วยงาน รัฐ	3.10				0.522	0.590	0.834*	0.893*	1.319*
4. ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	2.58					0.069	0.312	0.371	0.797
5. รัฐวิสาหกิจ	2.51						0.244	0.302	0.729
6. พนักงาน/ ลูกจ้างเอกชน	2.27							0.059	0.485
7. แม่บ้าน	2.21								0.426
8. นักศึกษา	1.78								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 25 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม
จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ/
ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ มีส่วนร่วมสูงกว่า พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน เท่ากับ 0.834 สูงกว่าแม่บ้าน เท่ากับ
0.893 และสูงกว่านักศึกษา เท่ากับ 1.319 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่าง

สมมติฐานที่ 4.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมี
ส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันไปตามอาชีพ

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	53.354	7	7.622	7.450	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	327.382	320	1.023			
	รวม	380.736	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นรายคู่ระหว่างอาชีพโดยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{X}	อาชีพ							
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. เกษตรกรรม	2.41		0.113	-0.710*	-0.116	-0.138	0.236	0.396	1.019
2. รับจ้างทั่วไป	2.29			0.824*	-0.223	-0.251	0.122	0.282	0.906
3. ข้าราชการ/ ลูกจ้าง หน่วยงานรัฐ	3.12				0.594	0.573	0.986*	1.106*	1.729*
4. ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	2.52					-0.215	0.352	0.512	1.136*
5. รัฐวิสาหกิจ	2.54						0.373	0.533	1.157
6. พนักงาน/ ลูกจ้างเอกชน	2.17							0.160	0.784
7. แม่บ้าน	2.01								0.624
8. นักศึกษา	1.39								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 27 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ มีส่วนร่วมสูงกว่า พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน เท่ากับ 0.986 สูงกว่าแม่บ้าน เท่ากับ 1.106 และสูงกว่านักศึกษา เท่ากับ 1.729 ส่วนประชาชนที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมสูงกว่านักศึกษา เท่ากับ 1.136

สมมติฐานที่ 4.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันไปตามอาชีพ

ตารางที่ 28 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	31.721	7	4.532	6.170	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	235.024	320	0.734			
	รวม	266.745	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เป็นรายคู่ระหว่างอาชีพ โดยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 การเปรียบเทียบรายกลุ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{X}	อาชีพ							
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. เกษตรกรรม	2.59		0.139	-0.494	0.101	0.044	0.178	0.501	0.787
2. รับจ้างทั่วไป	2.45			-0.633	-0.128	-0.942	0.399	0.363	0.649
3. ข้าราชการ/ ลูกจ้าง หน่วยงานรัฐ	3.08				0.504	0.538	0.673*	0.996*	1.281*
4. ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	2.58					0.034	0.168	0.491	0.777
5. รัฐวิสาหกิจ	2.54						0.134	0.457	0.743
6. พนักงาน/ ลูกจ้างเอกชน	2.41							0.323	0.609
7. แม่บ้าน	2.09								0.286
8. นักศึกษา	1.80								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 29 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ เป็นรายกลุ่ม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่าประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ มีส่วนร่วมสูงกว่า พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน เท่ากับ 0.673 สูงกว่าแม่บ้าน เท่ากับ 0.996 และสูงกว่านักศึกษา เท่ากับ 1.281 ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่แตกต่าง

สมมติฐานที่ 4.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันไปตามอาชีพ

ตารางที่ 30 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จำแนกตามอาชีพ

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	16.326	7	2.332	3.865	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	193.079	320	0.603			
	รวม	209.405	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นรายคู่ระหว่างอาชีพโดยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 การเปรียบเทียบรายกลุ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{X}	อาชีพ							
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. เกษตรกรรม	3.44		0.173	0.019	0.283	0.472	0.569*	0.377	0.686
2. รับจ้างทั่วไป	3.27			-0.155	0.109	0.298	0.396	0.204	0.513
3. ข้าราชการ/ ลูกจ้าง หน่วยงานรัฐ	3.43				0.264	0.454	0.551	0.358	0.668
4. ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	3.16					0.189	0.287	0.094	0.404
5. รัฐวิสาหกิจ	2.97						0.098	-0.095	0.214
6. พนักงาน/ ลูกจ้างเอกชน	2.87							-0.193	0.117
7. แม่บ้าน	3.07								0.309
8. นักศึกษา	2.76								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 31 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ เป็นรายกลุ่ม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่าประชาชนที่มีอาชีพ เกษตรกรรม มีส่วนร่วมสูงกว่า พนักงาน/ลูกจ้างเอกชนเท่ากับ 0.569 ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่แตกต่าง

สมมติฐานที่ 4.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลแตกต่างกันไปตามอาชีพ

ตารางที่ 32 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	58.060	7	8.294	7.983	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	332.462	320	1.039			
	รวม	390.522	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล เป็นรายคู่ระหว่างอาชีพโดยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 การเปรียบเทียบรายกลุ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{X}	อาชีพ							
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.เกษตรกรรวม	1.94		-0.013	-0.858*	-0.133	-0.062	0.308	0.253	0.738
2.รับจ้างทั่วไป	1.95			-0.846*	-0.121	-0.049	0.321	0.266	0.751
3. ข้าราชการ/ ลูกจ้าง หน่วยงานรัฐ	2.80				0.725*	0.797	1.166*	1.111*	1.596*
4.ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	2.07					0.072	0.442	0.386	0.872
5. รัฐวิสาหกิจ	2.00						0.369	0.314	0.800
6.พนักงาน/ ลูกจ้างเอกชน	1.63							-0.055	0.430
7. แม่บ้าน	1.69								0.486
8. นักศึกษา	1.20								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 33 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ เป็นรายกลุ่ม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรมีส่วนร่วมต่ำกว่า ข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐเท่ากับ -0.858 และประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีส่วนร่วมต่ำกว่าข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐเท่ากับ -0.846

ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐมีส่วนร่วมสูงกว่าค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว เท่ากับ 0.725 มีส่วนร่วมสูงกว่า พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน เท่ากับ 1.166 มีส่วนร่วมสูงกว่า แม่บ้าน เท่ากับ 1.111 และมีส่วนร่วมสูงกว่า นักศึกษา เท่ากับ 1.596 ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่แตกต่าง

สมมติฐานที่ 5. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมแตกต่างกันไปตามรายได้

ตารางที่ 34 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามรายได้

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	19.406	4	4.852	6.998	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	223.913	323	.693			
	รวม	243.320	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 34 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามรายได้ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามรายได้ มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม เป็นรายคู่ระหว่างรายได้ โดยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 35

ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม
จำแนกตามรายได้

รายได้	\bar{X}	รายได้				
		1.	2.	3.	4.	5.
1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	2.20		-0.552*	-0.556	-0.051	-0.598*
2. 5,000 -10,000 บาท	2.75			0.197	0.502	-0.464
3. 10,001-15,000 บาท	2.56				0.305	-0.243
4. 15,001 -20,000 บาท	2.25					-0.548
5. 20,000 บาทขึ้นไป	2.80					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 35 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม
จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า
5,000 บาท มีส่วนร่วมต่ำกว่ากลุ่ม 5,000 -10,000 บาท เท่ากับ-0.552 และสูงกว่า 20,000 บาทขึ้นไป
เท่ากับ -0.598 ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่แตกต่าง

สมมติฐานที่ 5.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมี
ส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันไปตามรายได้

ตารางที่ 36 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้

ตัวแปร	SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบ สมมติฐาน
การมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม 40.689	4	10.172	9.662	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม 340.046	323	1.053			
	รวม 380.736	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 36 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้ พบว่ามีความแตกต่างกันไปตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้ มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นรายคู่ระหว่างรายได้ โดยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้

รายได้	\bar{X}	รายได้				
		1.	2.	3.	4.	5.
1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	1.88		-0.839*	-0.595	-0.234	-0.824*
2. 5,000 -10,000 บาท	2.72			0.243	0.605	0.015
3. 10,001-15,000 บาท	2.47				0.362	-0.228
4. 15,001 -20,000 บาท	2.11					-0.590
5. 20,000 บาทขึ้นไป	2.70					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 37 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่าประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท มีส่วนร่วมต่ำกว่ากลุ่ม 5,000 -10,000 บาท เท่ากับ -0.839 และต่ำกว่า 20,000 บาทขึ้นไป เท่ากับ -0.824 ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่แตกต่าง

สมมติฐานที่ 5.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันไปตามรายได้

ตารางที่ 38 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามรายได้

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	19.419	4	4.855	6.340	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	247.326	323	0.766			
	รวม	266.745	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 38 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามรายได้ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามรายได้ มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเป็นรายคู่ระหว่างรายได้ โดยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 39

ตารางที่ 39 การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามรายได้

รายได้	\bar{X}	รายได้				
		1.	2.	3.	4.	5.
1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	2.19		-0.534*	-0.464	-0.048	-0.651*
2. 5,000 -10,000 บาท	2.73			0.069	0.486	-0.117
3. 10,001-15,000 บาท	2.66				0.416	-0.186
4. 15,001 -20,000 บาท	2.24					-0.603
5. 20,000 บาทขึ้นไป	2.84					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 39 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท มีส่วนร่วมต่ำกว่ากลุ่ม 5,000 -10,000 บาท เท่ากับ -0.534 และต่ำกว่า 20,000 บาทขึ้นไป เท่ากับ -0.651 ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่แตกต่าง

สมมติฐานที่ 5.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันไปตามรายได้

ตารางที่ 40 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จำแนกตามรายได้

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	5.028	4	1.257	1.987	0.096	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	204.377	323	0.633			
	รวม	209.405	327				

จากตารางที่ 40 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันไปตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 5.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลแตกต่างกันไปตามรายได้

ตารางที่ 41 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามรายได้

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	30.011	4	7.503	6.722	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	360.512	323	1.116			
	รวม	390.522	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 41 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามรายได้ พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามรายได้ มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเป็นรายคู่ระหว่างรายได้โดยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 42

ตารางที่ 42 การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามรายได้

รายได้	\bar{X}	รายได้				
		1.	2.	3.	4.	5.
1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	1.57		-0.691*	-0.311	-0.279	-0.822*
2. 5,000 -10,000 บาท	2.26			0.379	0.412	-0.131
3. 10,001-15,000 บาท	1.88				0.032	-0.511
4. 15,001 -20,000 บาท	1.85					-0.543
5. 20,000 บาทขึ้นไป	2.39					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 42 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท มีส่วนร่วมต่ำกว่ากลุ่ม 5,000 -10,000 บาท เท่ากับ -0.691 และต่ำกว่า 20,000 บาทขึ้นไป เท่ากับ -0.822 ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่แตกต่าง

สมมติฐานที่ 6. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ตารางที่ 43 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.207	4	0.552	0.739	0.566	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	241.113	323	0.746			
	รวม	243.320	327				

จากตารางที่ 43 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 6.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ตารางที่ 44 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ตัวแปรตาม		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	6.804	4	1.701	1.469	0.211	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	373.932	323	1.158			
	รวม	380.736	327				

จากตารางที่ 44 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 6.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ตารางที่ 45 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	3.328	4	0.832	1.020	0.397	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	263.417	323	0.816			
	รวม	266.745	327				

จากตารางที่ 45 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 6.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ตารางที่ 46 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	0.668	4	0.167	0.259	0.904	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	208.737	323	0.646			
	รวม	209.405	327				

จากตารางที่ 46 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 6.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลแตกต่างไปตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ตารางที่ 47 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	5.213	4	1.303	0.739	0.566	ปฏิเสธ
	ภายในกลุ่ม	385.309	323	1.193			
	รวม	390.522	327				

จากตารางที่ 47 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ต่ำกว่า 5 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลมากที่สุด ($\bar{X} = 2.26$)

สมมติฐานที่ 7. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมแตกต่างกันไปตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 48 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	28.356	5	5.671	8.495	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	214.964	322	0.668			
	รวม	243.320	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 48 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม เป็นรายคู่ระหว่างช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยวิธีการของเซฟเฟ่ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 49

ตารางที่ 49 การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม
จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ช่องทางการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร	\bar{X}	ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร					
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. การพูดคุย/สนทนา	2.49		-0.356	-0.832*	0.112	-0.656	-1.274*
2. แผ่นพับ/ใบปลิว	2.85			-0.0476	0.468	-0.300	-0.919
3. เครื่องกระจายเสียง	3.33				0.944*	0.176	-0.442
4. โปสเตอร์/ป้าย ประกาศ	2.38					-0.768	-1.387*
5. เว็บไซต์	3.15						-0.619
6. วิทยูทูนชน	3.77						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 49 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม
จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า
ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการพูดคุย/สนทนา มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก
เครื่องกระจายเสียง เท่ากับ -0.832 และต่ำกว่าวิทยูทูนชนเท่ากับ -1.274

ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก เครื่องกระจายเสียง มีส่วนร่วมสูงกว่า การรับรู้ข้อมูล
ข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ เท่ากับ 0.944

ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้
ข้อมูลข่าวสารจาก วิทยูทูนชน เท่ากับ 1.387

สมมติฐานที่ 7.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมี
ส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันไปตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 50 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตาม ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	37.137	5	7.427	6.961	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	343.599	322	1.067			
	รวม	380.736	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 50 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นรายคู่ระหว่างช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยวิธีการของเซฟเฟ่ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 51

ตารางที่ 51 การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ช่องทางการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร	\bar{X}	ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร					
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. การพูดคุย/สนทนา	2.37		-0.477	-0.928*	0.155	-0.919	-1.334*
2. แผ่นพับ/ใบปลิว	2.84			-0.451	0.631	-0.443	-0.857
3. เครื่องกระจายเสียง	3.29				1.082*	0.008	-0.406
4. โปสเตอร์/ป้าย ประกาศ	2.21					-1.074	-1.489*
5. เว็บไซต์	3.29						-0.414
6. วิทยูทูนชน	3.70						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 51 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการพูดคุย/สนทนา มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเครื่องกระจายเสียง เท่ากับ -0.928 และต่ำกว่าวิทยูทูนชน เท่ากับ -1.334

ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก เครื่องกระจายเสียง มีส่วนร่วมสูงกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ เท่ากับ 1.082

ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก วิทยูทูนชน เท่ากับ -1.489

สมมติฐานที่ 7.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันไปตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 52 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมจำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	25.094	5	5.019	6.688	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	241.651	322	0.750			
	รวม	266.745	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 52 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมจำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเป็นรายคู่ระหว่างช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่

ตารางที่ 53 การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ช่องทางการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร	\bar{X}	ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร					
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. การพูดคุย/สนทนา	2.55		-0.180	-0.558	0.239	-0.366	-1.351*
2. แผ่นพับ/ใบปลิว	2.73			-0.377	0.420	-0.186	-1.171
3. เครื่องกระจายเสียง	3.11				0.797*	0.192	-0.794
4. โปสเตอร์/ป้าย ประกาศ	2.31					-0.606	-1.591*
5. เว็บไซต์	2.91						-0.986
6. วิทยูทูนชน	3.90						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 53 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการพูดคุย/สนทนา มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากวิทยูทูนชน เท่ากับ -1.351

ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก เครื่องกระจายเสียง มีส่วนร่วมสูงกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ เท่ากับ 0.797

ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก วิทยูทูนชน เท่ากับ -1.591

สมมติฐานที่ 7.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันไปตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 54 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	16.034	5	3.207	5.340	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	193.371	322	0.601			
	รวม	209.405	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 54 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์เป็นรายคู่ระหว่างช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 55

ตารางที่ 55 การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ช่องทางการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร	\bar{X}	ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร					
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. การพูดคุย/สนทนา	3.11		-0.473	-0.747*	-0.108	-0.545	-0.763
2. แผ่นพับ/ใบปลิว	3.59			0.273	0.366	-0.071	-0.289
3. เครื่องกระจายเสียง	3.86				0.639	0.202	-0.016
4. โปสเตอร์/ป้าย ประกาศ	3.22					-0.437	-0.655
5. เว็บไซต์	3.66						-0.218
6. วิทยูทูน	3.88						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 55 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการพูดคุย/สนทนา มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเครื่องกระจายเสียง เท่ากับ -0.747 ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่แตกต่าง

สมมติฐานที่ 7.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลแตกต่างกันไปตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 56 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตัวแปรตาม		SS	df	MS	F	Sig	ทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	46.848	5	9.370	8.779	0.000*	ยอมรับ
	ภายในกลุ่ม	343.674	322	1.067			
	รวม	390.522	327				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 56 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลจำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความแตกต่างกัน ทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลเป็นรายคู่ระหว่างช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 57

ตารางที่ 57 การเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ช่องทางการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร	\bar{X}	ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร					
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. การพูดคุย/สนทนา	1.95		-0.291	-1.096*	0.162	-0.791	-1.649*
2. แผ่นพับ/ใบปลิว	2.24			-0.804	0.454	-0.500	-1.357
3. เครื่องกระจายเสียง	3.05				1.258*	0.304	-0.553
4. โปสเตอร์/ป้าย ประกาศ	1.79					-0.954	-1.811*
5. เว็บไซต์	2.74						-0.857
6. วิทยูทูนชน	3.60						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 57 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการพูดคุย/สนทนา มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเครื่องกระจายเสียง เท่ากับ -1.096 และต่ำกว่าวิทยูทูนชน เท่ากับ -1.649

ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก เครื่องกระจายเสียง มีส่วนร่วมสูงกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ เท่ากับ 1.258

ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก วิทยูทูนชน เท่ากับ -1.811

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) โดยใช้วิธีการอธิบายข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งหมดประมาณ 1,835 คน (ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2554) นำมาสุ่มตัวอย่างได้จำนวนตัวอย่าง 328 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วย 4 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert's Five Rating Scale, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540.) และผู้วิจัยได้มีการกำหนดคะแนนของช่วงน้ำหนัก เป็น 5 ระดับ ของ

ลิเคอร์ท (Likert's Five Rating Scale, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540.) และผู้วิจัยได้มีการกำหนดคะแนนของช่วงน้ำหนัก เป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบในแต่ละข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่น 0.932 จากการใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Co-efficient) ของครอนบาค (Cronbach)

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วนจำนวน 328 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อนำไปวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Package for Social Science) โดยค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency; n) และค่าร้อยละ (Percentage; %) ค่าเฉลี่ย (Mean; \bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation; S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent t-test และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ และช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยการใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheff's Method) สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยสรุปได้ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นเพศหญิง อายุ 46 - 59 ปี ระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพ เกษตรกรรม รายได้ (ต่อเดือน) 5,000 ถึง 10,000 บาท ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 36 - 50 ปี การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นคือ การพูดคุย/สนทนา
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนก

ตามระดับการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอีกสามด้านอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และเพื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การได้ร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย เป็นลำดับแรก ส่วนการได้ร่วมคัดค้านแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการพัฒนา อบต. ที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย เป็นลำดับต่ำสุด

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม คือ การเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดย อบต. เช่น การจัดงานประเพณี/การรณรงค์ต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับแรก ส่วนการได้ร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการดำเนินงานตามแผน/โครงการ/กิจกรรมของ อบต. ในการพัฒนาท้องถิ่นกับการได้ร่วมสนับสนุนงบประมาณส่วนตัวให้กับ อบต. เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ทั้งสองอยู่ในระดับน้อย เป็นลำดับต่ำสุด

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ คือ การได้รับความความสะดวกจากการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ด้านสาธารณูปโภค เช่น ด้านไฟฟ้า น้ำประปา ถนน อยู่ในระดับมาก เป็นลำดับแรก ส่วนการได้รับการฝึกอบรมหรือการสนับสนุนด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ อยู่ในระดับน้อย เป็นลำดับต่ำสุด

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล คือ การได้ร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับน้อย เป็นลำดับแรก ส่วนการได้ร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินตามแผน อยู่ในระดับน้อย เป็นลำดับต่ำสุด

3. ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

3.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีความแตกต่างกันไปตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันไปตามอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวม และ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการ

ตรวจสอบและประเมินผล ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษา ไม่ได้ศึกษา มีส่วนร่วมต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษา ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา มีส่วนร่วมสูงกว่า ระดับปวช./ปวส./อนุปริญญาและสูงกว่าระดับปริญญาตรี ประชาชนที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา มีส่วนร่วมสูงกว่า ระดับปวช./ปวส./อนุปริญญาและสูงกว่าระดับปริญญาตรี

3.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีความแตกต่างกันไปตามอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า โดยรวมประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ มีส่วนร่วมสูงกว่า พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน แม่บ้าน และนักศึกษา ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่าง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ มีส่วนร่วมสูงกว่า พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน แม่บ้าน และนักศึกษา และประชาชนที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมสูงกว่านักศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ มีส่วนร่วมสูงกว่า พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน แม่บ้าน และนักศึกษา ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่าง ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประชาชนที่มีอาชีพ เกษตรกรรม มีส่วนร่วมสูงกว่า พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่าง และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ มีส่วนร่วมสูงกว่า พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน แม่บ้าน และนักศึกษา ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่าง

3.5 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวม และ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล มีความแตกต่างไปตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า โดยรวม ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท มีส่วนร่วมต่ำกว่ากลุ่ม 5,000 -10,000 บาท และ 20,000 บาทขึ้นไป ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่าง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท มีส่วนร่วมต่ำกว่ากลุ่ม 5,000 -10,000 บาท และ 20,000 บาทขึ้นไป ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่าง ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท มีส่วนร่วมต่ำกว่ากลุ่ม 5,000 -10,000 บาท และ 20,000 บาทขึ้นไป ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่าง และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท มีส่วนร่วมต่ำกว่ากลุ่ม 5,000 -10,000 บาท และ 20,000 บาทขึ้นไป ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่าง

ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่มีความแตกต่างกันไปตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.6 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.7 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีความแตกต่างกันไปตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า โดยรวม ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการพูดคุย/สนทนา มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเครื่องกระจายเสียง และวิทยุชุมชน ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก เครื่องกระจายเสียง มีส่วนร่วมสูงกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากโปสเตอร์/ป้ายประกาศ ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก วิทยุชุมชน ส่วนด้านด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการพูดคุย/สนทนา มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเครื่องกระจายเสียง และวิทยุชุมชน ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก เครื่องกระจายเสียง มีส่วนร่วมสูงกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก วิทยุชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการพูดคุย/สนทนา มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากวิทยุชุมชน ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก เครื่องกระจายเสียง มีส่วนร่วมสูงกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก วิทยุชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการพูดคุย/สนทนา มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเครื่องกระจายเสียง ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่แตกต่าง และด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการพูดคุย/สนทนา มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเครื่องกระจายเสียง และ วิทยุชุมชน ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก เครื่องกระจายเสียง มีส่วนร่วมสูงกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ ประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก โปสเตอร์/ป้ายประกาศ มีส่วนร่วมต่ำกว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก วิทยุชุมชน

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาชนบางส่วนยังไม่รู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองตามที่กฎหมายต่าง ๆ ได้กำหนดไว้อย่างแท้จริง การดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นอย่างจริงจัง และประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะประชาชนยังมีความเชื่อว่าการบริหารท้องถิ่นนั้นเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ใช่หน้าที่ของตนเอง และมองว่าตนเองไม่มีความรู้ ไม่เข้าใจ จึงไม่กล้าที่จะเข้ามาร่วมพัฒนาท้องถิ่นกับองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ขาดกำลังสำคัญคือตัวประชาชนผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาเหล่านั้น จนส่งผลให้การพัฒนาท้องถิ่นไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี จ้อยนุแสง (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัตร์ กนกวิรุฬห์ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชาติ เมืองใจ (2552) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราคม ยิ้มน้อย (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา” ผลจากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าอยู่ในระดับน้อยสามด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล ผลการวิจัยส่วนหนึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐปรายช์ัยสินคุณานนต์ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามทราย อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา และด้านการริเริ่มการพัฒนา และอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการพัฒนา ด้านการดำเนินการพัฒนา และด้านการประเมินผลการพัฒนา

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มี ระดับการศึกษา โดยภาพรวม และ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ส่วนประชาชนที่มี เพศ อาชีพ และช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มี รายได้โดยภาพรวม และ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล มีความแตกต่างกันไปตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่มีความแตกต่างกันไปตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 เพศ ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีความแตกต่างไปตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความคิดความเชื่อและวัฒนธรรม กฎเกณฑ์ในการดำเนินชีวิตในการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทยนั้น ได้ถูกปลูกฝังไว้ตั้งแต่อดีตว่า เพศชายจะต้องเป็นเพศที่เป็นผู้นำของครอบครัว เป็นคนที่หาเลี้ยงครอบครัว ทำให้การมีส่วนร่วมในด้านการเมืองการปกครองจึงเน้นหนักไปในตัวของเพศชาย และเพศหญิงจึงถูกกดให้อยู่แต่ในกรอบความคิด ที่ว่าต้องอยู่กับบ้าน ฝ้ากับเรือน การมีส่วนร่วมต่างๆของชุมชนจึงเป็นสิ่งที่เพศหญิงไม่กล้าที่จะข้ามผ่านมันไปได้ จึงเป็นสิ่งที่เพศที่แตกต่างกัน ย่อมมีความแตกต่างไปตามระบบของความคิดของคนไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พาณี เรียงทอง,ศรารุณี นามลีลา,อริรักษ์ กายะชาติ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย อำเภอสสามพราน จังหวัด

นครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราคม ยี่มน้อย (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา” ผลจากการศึกษาพบว่า เพศเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล แต่ไม่สอดคล้องกับ เพ็ญศรี จ้อยนุแสง (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันไปตาม เพศ

2.2 อายุ ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันไปตามอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แนวคิดในด้านการเมืองเริ่มเกิดการขยายตัวลงไปในกลุ่มอายุในระดับต่างๆ โดยมีการปลูกฝังตั้งแต่การ ไปเลือกตั้ง การศึกษาที่สอนให้ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในทางการเมือง และที่สำคัญความเลื่อมของระบบการเมืองไทย และเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง อาจจะมีผลอย่างมากต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนด้วยตัวของประชาชนเอง โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้สูงอายุเท่านั้น แต่กลับกันคนหนุ่มสาว หรือวัยกลางคนย่อมได้รับผลกระทบต่อการพัฒนาท้องถิ่นแทบทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา พัทธพงษ์ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจังหวัดนครปฐมต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า อายุ ต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษิต ไทยนิยม (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาลตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาพบว่า อายุ ไม่เป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

2.3 การศึกษา ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวม และ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษามีใช่เป็นตัวแปรของการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน แต่ที่สำคัญไปกว่านั้นความเป็นพลเมืองที่มีอยู่ในตัวของประชาชนเป็นตัวกำหนดการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ผลการวิจัยส่วนหนึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราคม ยี่มน้อย (2549) ได้

ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา” ผลจากการศึกษาพบว่าระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล ซึ่งด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา

2.4 อาชีพ ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีความแตกต่างกันไปตามอาชีพ โดยพบว่าอาชีพข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด และอาชีพนักศึกษามีส่วนร่วมน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื่องจากจากว่าอาชีพข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ เป็นอาชีพที่ต้องติดต่อประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ดมากกว่าอาชีพอื่นๆ จึงทำให้เข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพอื่นๆ โดยเฉพาะอยู่ที่ เป็นนักศึกษาที่มักจะไม่ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา พยัคฆพงษ์ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจังหวัดนครปฐมต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า อาชีพ ต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัตกร กนกวิรุฬห์ (2550) ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษา พบว่า อาชีพ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000

2.5 รายได้ ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวม และ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล มีความแตกต่างกันไปตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่มีความแตกต่างกันไปตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ที่มีรายได้ 20,000 บาทขึ้นไปเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด และผู้ที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 มีส่วนร่วมน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่ามักจะมีเวลาในการทำงานเพื่อสาธารณะประโยชน์มากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำ อาจเนื่องจากมักจะห้วงเรื่องปากท้องมากกว่าเรื่องอื่นๆ และ องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ดได้มีการกระจายผลประโยชน์ให้ประชาชนอย่างทั่วถึงทำให้การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ไม่มีความแตกต่างกันไปตามรายได้ ซึ่งผลงานวิจัยส่วนหนึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราคม ยิ้มน้อย (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมี

ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา” ผลจากการศึกษาพบว่ารายได้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชิต ไทยนิยม (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาลตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาพบว่ารายได้ เป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

2.6 ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความเสถียรและจิตใจที่เป็นสาธารณะไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าจะต้องอยู่กับพื้นที่นั้นเป็นเวลานานเท่าใด แต่มักจะเป็นสิ่งที่ติดตัวของบุคคลไปในทุกๆที่ที่ไปอยู่อาศัย กล่าวได้ว่าหากบุคคลนั้นๆเป็นคนที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วมถึงแม้ว่าจะไปอาศัยที่ใดก็มักจะเสถียรและอาสาตัวเองเข้าไปร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชิต ไทยนิยม (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาลตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาพบว่าระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่เป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พาณี เรียงทอง ,ศราวดี นามลีลา,อริรัก กายะชาติ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกันมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย ไม่แตกต่างกัน

2.7 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีความแตกต่างกันไปตามช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจะก่อให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนที่มากขึ้นแตกต่างกันออกไป กล่าวคือหากได้รับข้อมูลที่ละเอียด และสามารถที่จะกระจายข้อมูลนั้นออกไปวงกว้าง อย่างวิทยุชุมชน ซึ่งจะดีกว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่สามารถกระจายไปทุกพื้นที่อย่างโปสเตอร์และป้ายประกาศจึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนขึ้นอยู่กับข้อมูลที่เข้าถึงตัวประชาชนในท้องถิ่นได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา พัทธพงษ์ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจังหวัดนครปฐมต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ข่าวสารการเมืองท้องถิ่นต่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

วราคม ยิ้มน้อย (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา” ผลจากการศึกษาพบว่า การได้รับรู้ข่าวสารเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องจัดให้มีการอบรม ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น อำนาจหน้าที่และบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล สิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองของประชาชน เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกทางการเมือง การตระหนักถึงความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลให้แก่ประชาชน

2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร งาน และกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ และเน้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล และเข้าร่วมกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในทุกโอกาส เป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมากยิ่งขึ้น

3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรเผยแพร่การจัดสรรงบประมาณในการทำโครงการ หรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเงินให้กับประชาชนได้รับทราบทุกเดือน โดยอาจจะเผยแพร่โดยการติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเผยแพร่ทางเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และท้วงติงหากการจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสม อีกทั้งยังเป็นการแสดงถึงการบริหารงานอย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ อันเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลมากยิ่งขึ้น

4. องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความต้องการของประชาชน และปัญหาต่างๆที่ประชาชนได้รับจากการพัฒนาท้องถิ่นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น อันจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน และให้องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ดได้รับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้ ตลอดจนร่วมกันหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการแก้ไขกับปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้เห็นนโยบายหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยส่วนรวม มิใช่เป็นการตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มคนเพียงกลุ่มหนึ่ง รวมถึงเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนคิดเอง ทำเองแก้ไขปัญหาเอง จนประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ เป็นการเสนอความต้องการจากภาคประชาชน ไปสู่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จากเบื้องล่างสู่เบื้องบน ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการกำหนดนโยบาย โครงการ และกิจกรรมต่างๆให้ตรงต่อความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นการปลูกฝังการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงหรือศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนนอกเหนือจากปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ความรู้เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น แรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และจิตสาธารณะของประชาชนในตำบลอ้อมเกร็ด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

รายการอ้างอิง

- กาญจนา พยัคฆพงษ์. (2551). “ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจังหวัดนครปฐมต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น.” การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โกวิท พวงงาม. การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, 2553.
- _____. (2552). การปกครองท้องถิ่น หลักการและมติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- จารุพันธ์ อินวาท. (2550). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตจำนง กิติกรดี และ ชัยวัฒน์ สิทธิกราดร. (2532). การพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : คุณพินอักษรกิจ.
- ณรัชชอร์ ศรีทอง. การบริหารงานพัฒนาชุมชนเชิงยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2554.
- ณัฐปราชย์ ชัยสินคุณานนท์. (2554). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย.” การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : เอ.พี กราฟิก ดีไซน์และการพิมพ์.
- ทะนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำและคณะ. (2534). การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- ทวีทอง ทงษ์วิวัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ทองใบ หนูไพล. (2550). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.” รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2547). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง. เชียงใหม่ : สิริลักษณ์การพิมพ์.
- นวพรรณ มังคละพลัง. (2546). “แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาอำเภอโพธิ์ไทร อำเภอเขมราฐและกิ่งอำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี.” การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์ และ แก้วคำ ไกสรพงษ์. (2544). การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : วิทยุชน.
- นรินทร์ จงวุฒิเวสไน. (2550). แนวคิดการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน.
- _____. (2527). กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : สักดิ์โสภากการพิมพ์.
- บุญยิ่ง ประทุม. (2551). “พัฒนาการบริหารงานตามหลักความ โปร่งใสและการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามยอด จังหวัดลพบุรี.” วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2554). การกระจายอำนาจ แนวคิดและประสบการณ์จากเอเชีย. กรุงเทพฯ : แอคทีฟ พรีน.
- ประทาน คงฤทธิ. (2535). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2543) .กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พาลี เรียงทอง, สราวุฒิ นามลีลา และ อธิรัก ภายชาติ. (2552). “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม.” การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พิชิต ไทนิยม. (2553). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาลตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา.” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

พูลศักดิ์ ชูพาณิชย์สกุล. (2550). “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนาของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์.” ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

เพ็ญศรี จ้อยนุแสง. (2550). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา.” รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ไพโรจน์ พลเพชร, และ ชลัท ประเทืองรัตนา. (2546). **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำประชาพิจารณ์**. กรุงเทพฯ : สรวงศ์อินเตอร์เทรค.

พงศ์ปรกรณ์ ไหมวงศ์. (2553). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ตำบลบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย.” การค้นคว้าอิสระปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พรชัย ตระกูลวรานนท์. (2552). **ทูลทางสังคมและประชาสังคมจากทฤษฎีผู้วิวิทยา**. กรุงเทพฯ : สถาบันสัญญาธรรมศักดิ์เพื่อประชาธิปไตย.

พรชัย ตระกูลวรานนท์, สายฝน น้อยหืด, และ รุ่งนภาเทพภาพ. (2552). **รายงานวิจัย เรื่อง การศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดทุนทางสังคมและตัวชี้วัดประชาสังคมที่เหมาะสมกับสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8.

กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). **แนวคิดการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รักขัม เสงหลี. (2552). “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

เรวัตร กนกวิรุพห์. (2550). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทำอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

รมณีย์ บุญวานิช. (2552). “การมีส่วนร่วมของพนักงานในการจัดการสิ่งแวดล้อม บริษัท ไทยโตชิบาอุตสาหกรรมจำกัด.” การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วราคม ยิ้มน้อย. (2549). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิชัย รูปจำดี และคณะ. (2552). **รายงานการประเมินองค์การปกครองท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ**.

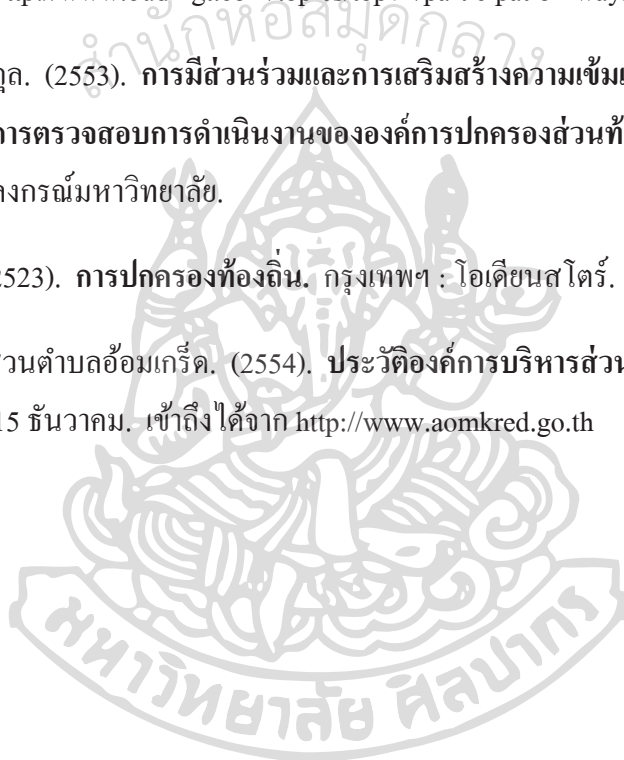
กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

วีรชาติ เมืองใจ. (2552). “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่.” การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

วุฒิสาร ตันไชย. (2552). **ยุทธศาสตร์การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

วรทัต ถัยนันท์. (2545). **การมีส่วนร่วมการปกครองส่วนท้องถิ่น อบต.(องค์การบริหารส่วนตำบล)**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

- สุกัญญา วรแสน. (2550). “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของพนักงานธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส) จังหวัดอุดรธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สุธรรม รัตนโชติ. (2551). การวิจัยเชิงปฏิบัติการศาสตร์. กรุงเทพฯ : ท็อป.
- สนธยา พลศรี. (2533). กระบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมหวัง วิทยาปัญญานนท์. (2554). รูปแบบของการมีส่วนร่วม. เข้าถึงเมื่อ 8 กันยายน. เข้าถึงได้
จาก <http://www.budmgt.com/topics/top01/participation-ways.html>
- อนุชา สุนสวัสดิ์กกุล. (2553). การมีส่วนร่วมและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน
และการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด. (2554). ประวัติองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด. เข้าถึง
เมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.aomkred.go.th>

สำนักหอสมุดกลาง

ภาคผนวก

สำนักหอสมุดกลาง

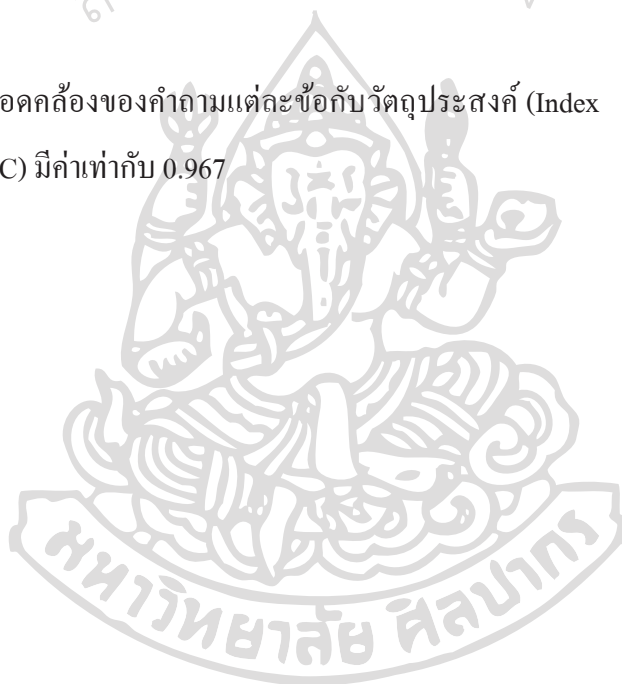
ภาคผนวก ก

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย ของความ สอดคล้อง
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	<u>ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ</u>				
1.	ท่านได้ร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อ แก้ไขและลดปัญหาของท้องถิ่น อยู่ในระดับใด	1	1	1	1
2.	ท่านได้ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน อยู่ในระดับใด	1	1	1	1
3.	ท่านได้ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของ อบต. ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนร่วม อยู่ ในระดับใด	1	1	1	1
4.	ท่านได้ร่วมคัดค้านแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมใน การพัฒนา อบต. ที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการ ของท้องถิ่น อยู่ในระดับใด	1	1	1	1
5.	ท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในชุมชน อยู่ในระดับใด	1	1	1	1
	<u>ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม</u>				
6.	ท่านได้ร่วมสนับสนุนงบประมาณส่วนตัวให้กับ อบต. เพื่อพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับใด	1	1	1	1
7.	ท่านได้ร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการ ดำเนินงานตามแผน/โครงการ/กิจกรรมของ อบต. ในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับใด	1	1	1	1
8.	ท่านได้เสียสละเวลาส่วนตัวมาร่วมดำเนินกิจกรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวม อยู่ในระดับใด	1	1	1	1

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย ของความ สอดคล้อง
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
9.	ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดย อบต. เช่น การจัด งานประเพณี/การรณรงค์ต่าง ๆ อยู่ในระดับใด	1	1	1	1
10.	ท่านได้ร่วมดำเนินงานตามแผน โครงการ กิจกรรม ต่างๆในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลอ้อมเกร็ด อยู่ในระดับใด	0	1	1	0.67
<u>ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์</u>					
11.	ท่านหรือบุคคลในครอบครัวได้รับการสงเคราะห์ จาก อบต. อยู่ในระดับใด	1	1	1	1
12.	ท่านหรือบุคคลในครอบครัวเคยได้รับการการพัฒนา คุณภาพชีวิต สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส อยู่ใน ระดับใด	1	1	1	1
13.	ท่านได้รับการฝึกอบรมหรือการสนับสนุนด้านการ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ อยู่ในระดับใด	1	1	1	1
14.	ท่านได้รับความความสะดวกจากการพัฒนาท้องถิ่น ของ อบต. ด้านสาธารณูปโภค เช่น ด้านไฟฟ้า น้ำประปา ถนน ฯลฯ อยู่ในระดับใด	1	1	1	1
15.	ท่านได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาของ อบต. อยู่ ในระดับใด	0	1	1	0.67
<u>ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล</u>					
16.	ท่านได้ร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบในการจัดซื้อ จัด จ้างของ อบต. อยู่ระดับใด	1	1	1	1
17.	ท่านได้ร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการ ดำเนินงานตามแผน อยู่ในระดับใด	1	1	1	1
18.	ท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานก่อสร้าง หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต. อยู่ในระดับใด	1	1	1	1

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย ของความ สอดคล้อง
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
19.	ท่านได้ร่วมเสนอข้อบกพร่องจากการดำเนินงานให้กับ อบต. ได้ทราบ อยู่ในระดับใด	1	1	1	1
20.	ท่านได้ร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับใด	1	1	1	1

มีค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) มีค่าเท่ากับ 0.967

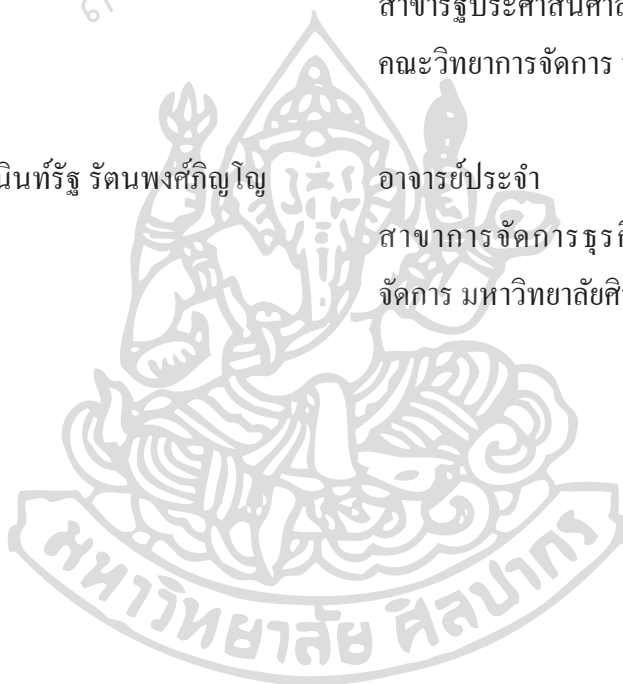
สำนักหอสมุดกลาง

ภาคผนวก ข.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อ	ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน
1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ มีทรัพย์หลาก	อาจารย์ประจำ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. อาจารย์ ดร.สุวิชา วรวิเชียรวงษ์	อาจารย์ประจำ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. อาจารย์ ดร. ธนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ	อาจารย์ประจำ สาขาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

สำนักหอสมุดกลาง

ภาคผนวก ค

มหาวิทยาลัย ศลบางกร

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล
อ้อมเกร็ด อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อการศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนนทบุรี” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นแบบตรวจรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีการวัดระดับการมีส่วนร่วม 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็นลักษณะคำถามแบบให้เลือกรับในแต่ละข้อ

ทั้งนี้ ขอความกรุณาทุกท่านตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อตามความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของท่าน และข้อมูลแบบสอบถามทั้งหมด 2 ส่วนนี้ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บเป็นความลับ ไม่มีผลกระทบใดๆต่อท่าน นอกจากใช้เพื่อการศึกษางานวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ปวีณา วีรยางกูร

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
อ้อมเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงตามคุณสมบัติของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วน
ตำบลอ้อมเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

18-31 ปี

32-45 ปี

46-59 ปี

60-73 ปี

73 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ไม่ได้ศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา

ปวช./ปวส./อนุปริญญา

ปริญญาตรี

ปริญญาโทหรือสูงกว่า

4. อาชีพ

เกษตรกร

รับจ้างทั่วไป

ข้าราชการ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ

ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

รัฐวิสาหกิจ

พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน

แม่บ้าน

นักศึกษา

5. รายได้ (ต่อเดือน)

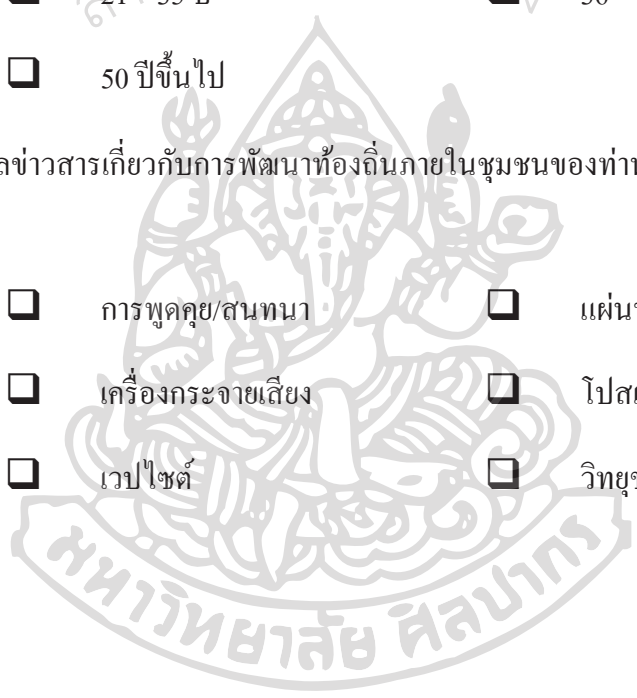
☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท	☐ 5,000 - 10,000 บาท
☐ 10,001 - 15,000 บาท	☐ 15,001 - 20,000 บาท
☐ 20,000 บาทขึ้นไป	

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลอ้อมเกร็ด

☐ น้อยกว่า 5 ปี	☐ 5 - 20 ปี
☐ 21 - 35 ปี	☐ 36 - 50 ปี
☐ 50 ปีขึ้นไป	

7. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นภายในชุมชนของท่าน (เลือกข้อที่พบมากที่สุดเพียง 1 ข้อ)

☐ การพูดคุย/สนทนา	☐ แผ่นพับ/ใบปลิว
☐ เครื่องกระจายเสียง	☐ โปสเตอร์/ป้ายประกาศ
☐ เว็บไซต์	☐ วิทยุชุมชน

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างแต่ละข้อแบบสอบถามให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงข้อละ 1 ช่อง

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น :กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

รายละเอียดการให้คะแนนเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

1	น้อยที่สุด
2	น้อย
3	ปานกลาง
4	มาก
5	มากที่สุด

ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1. ท่านได้ร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของท้องถิ่น อยู่ในระดับใด					
2. ท่านได้ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน อยู่ในระดับใด					
3. ท่านได้ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของอบต. ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม อยู่ในระดับใด					
4. ท่านได้ร่วมคัดค้านแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการพัฒนา อบต. ที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น อยู่ในระดับใด					

ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
5. ท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน อยู่ในระดับใด					
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม					
6. ท่านได้ร่วมสนับสนุนงบประมาณส่วนตัวให้กับ อบต. เพื่อพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับใด					
7. ท่านได้ร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการดำเนินงานตามแผน/โครงการ/กิจกรรมของ อบต. ในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับใด					
8. ท่านได้เสียสละเวลาส่วนตัวมาร่วมดำเนินกิจกรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวม อยู่ในระดับใด					
9. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดย อบต. เช่น การจัดงานประเพณี/การรณรงค์ต่าง ๆ อยู่ในระดับใด					
10. ท่านได้ร่วมดำเนินงานตามแผน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ในแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อยู่ในระดับใด					
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์					
11. ท่านหรือบุคคลในครอบครัวได้รับการสงเคราะห์จาก อบต. อยู่ในระดับใด					
12. ท่านหรือบุคคลในครอบครัวเคยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส อยู่ในระดับใด					

ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
13. ท่านได้รับการฝึกอบรมหรือการสนับสนุนด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ อยู่ในระดับใด					
14. ท่านได้รับความความสะดวกจากการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ด้านสาธารณูปโภค เช่น ด้านไฟฟ้า น้ำประปา ถนน ฯลฯ อยู่ในระดับใด					
15. ท่านได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาของ อบต. อยู่ในระดับใด					
<u>ด้านการมีส่วนร่วมในตรวจสอบและประเมินผล</u>					
16. ท่านได้ร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบในการจัดซื้อ จัดจ้างของ อบต. อยู่ระดับใด					
17. ท่านได้ร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานตามแผน อยู่ในระดับใด					
18. ท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานก่อสร้างหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต. อยู่ในระดับใด					
19. ท่านได้ร่วมเสนอข้อบกพร่องจากการดำเนินงานให้กับ อบต. ได้ทราบ อยู่ในระดับใด					
20. ท่านได้ร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับใด					

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล นางสาว ปวีณา วีรยางกูร
- ที่อยู่ 15/1 ม. 1 ตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120
- ประวัติการศึกษา
- พ.ศ. 2548 มัธยมศึกษา โรงเรียนปากเกร็ด
 - พ.ศ. 2552 ปริญญาตรี เทคโนโลยีชีวภาพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
 - พ.ศ. 2553 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขา รัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

